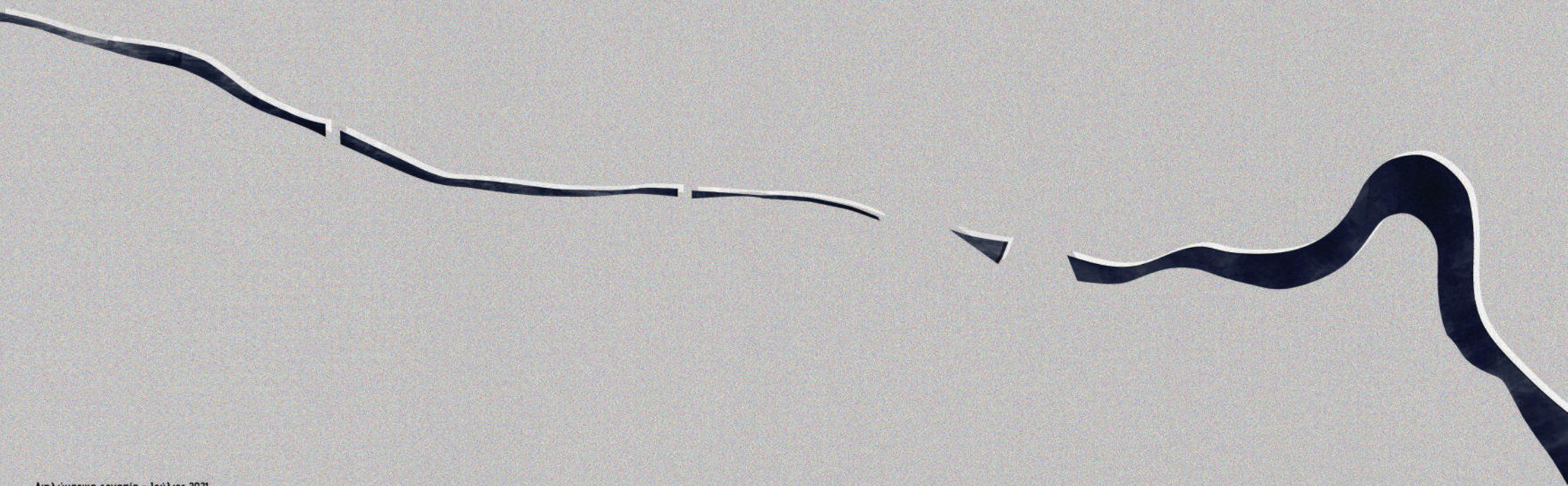

Ιχνηλατώντας τον Ιλισσό στις παρυφές φυσικού και αστικού τοπίου :
ένας περίπατος πολιτισμού, ιστορίας, τέχνης

Διπλωματική εργασία - Ιούλιος 2021
Μπουντιούκου Μαντώ
Σταματοπούλου Νίκη - Αναστασία

Επιβλέπουσα καθηγήτρια
Σοφία Τσιράκη

Σύμβουλος καθηγητής
Νίκος Μπελαβίλας

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

ο Ιλισσός κι η ιστορική του αξία

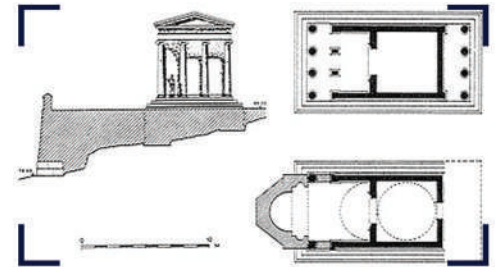
01

Απεικόνιση απ' τις όχθες του Ιλισσού - Βατραχονήσι (1805)

Σωκράτης και Φαίδρος στις όχθες του Ιλισσού

Ναός Αγροτέρας Αρτέμιδος

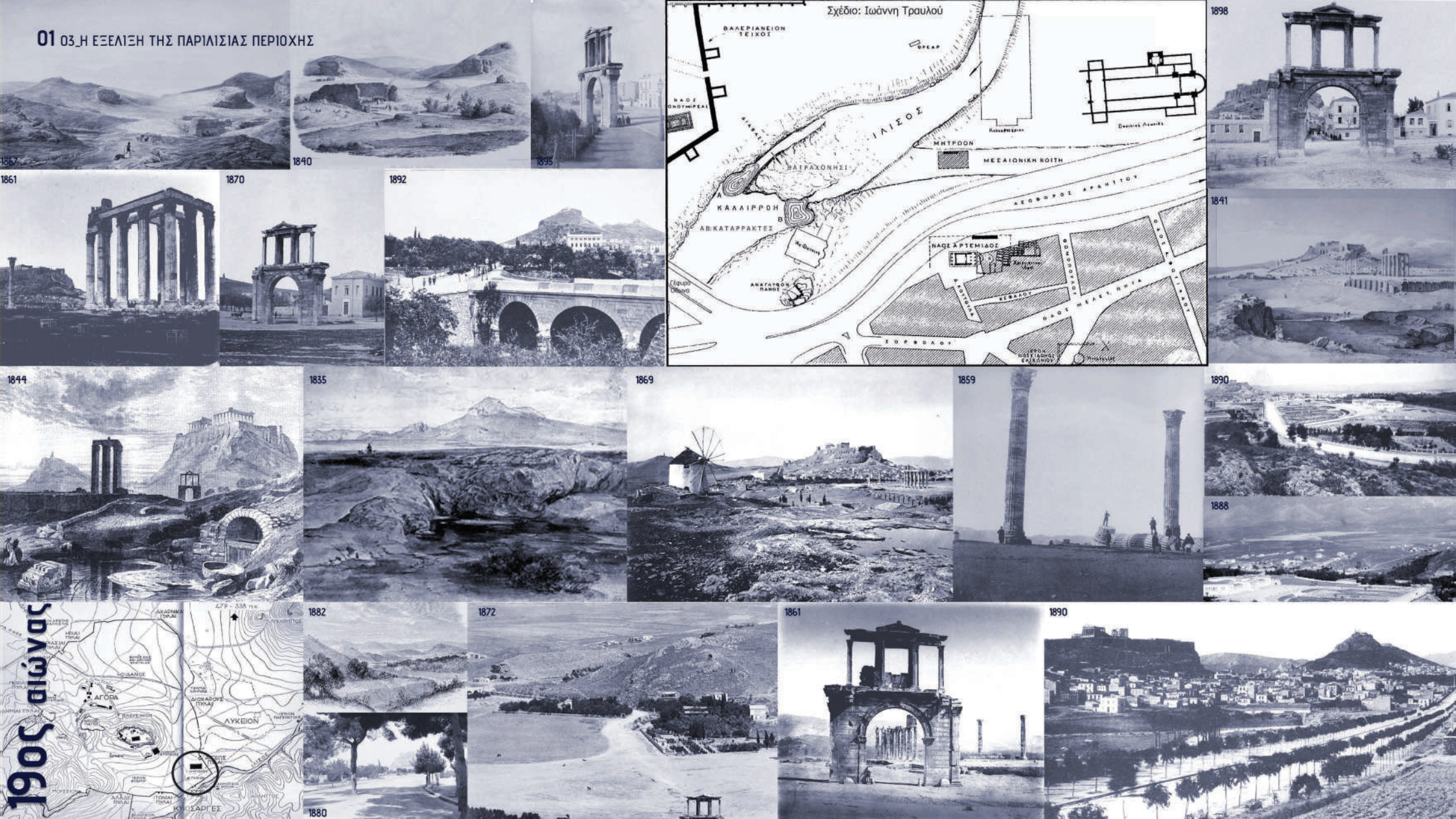
Προσωποποίηση Κηφισού

Προσωποποίηση Ιλισσού

01 03_Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΡΙΣΙΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

1867

1861

1844

1900ς αιώνας

1840

1870

1892

1835

1882

1895

1872

1869

1861

1859

1890

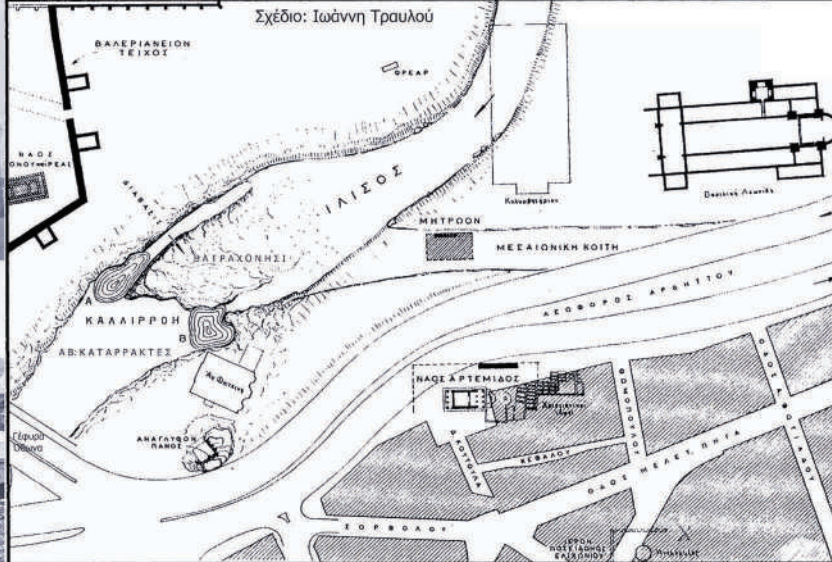
1898

1841

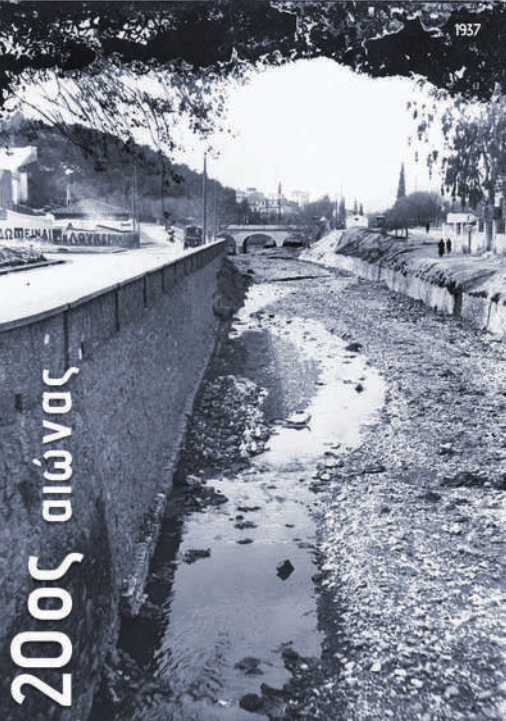
1890

1888

1880

01 03 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΠΑΡΙΣΤΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

20ος αιώνας

«Τα ρέματα και τα ποτάμια δεν είναι το νερό που κουβαλάνε, είναι η ζωή που δίνουνε»

«Το νερό θυμάται, η φύση και τα μπαζωμένα ρέματα εκδικούνται» - Ιωάννης Πολύζος

πνεύμονας πρασίνου

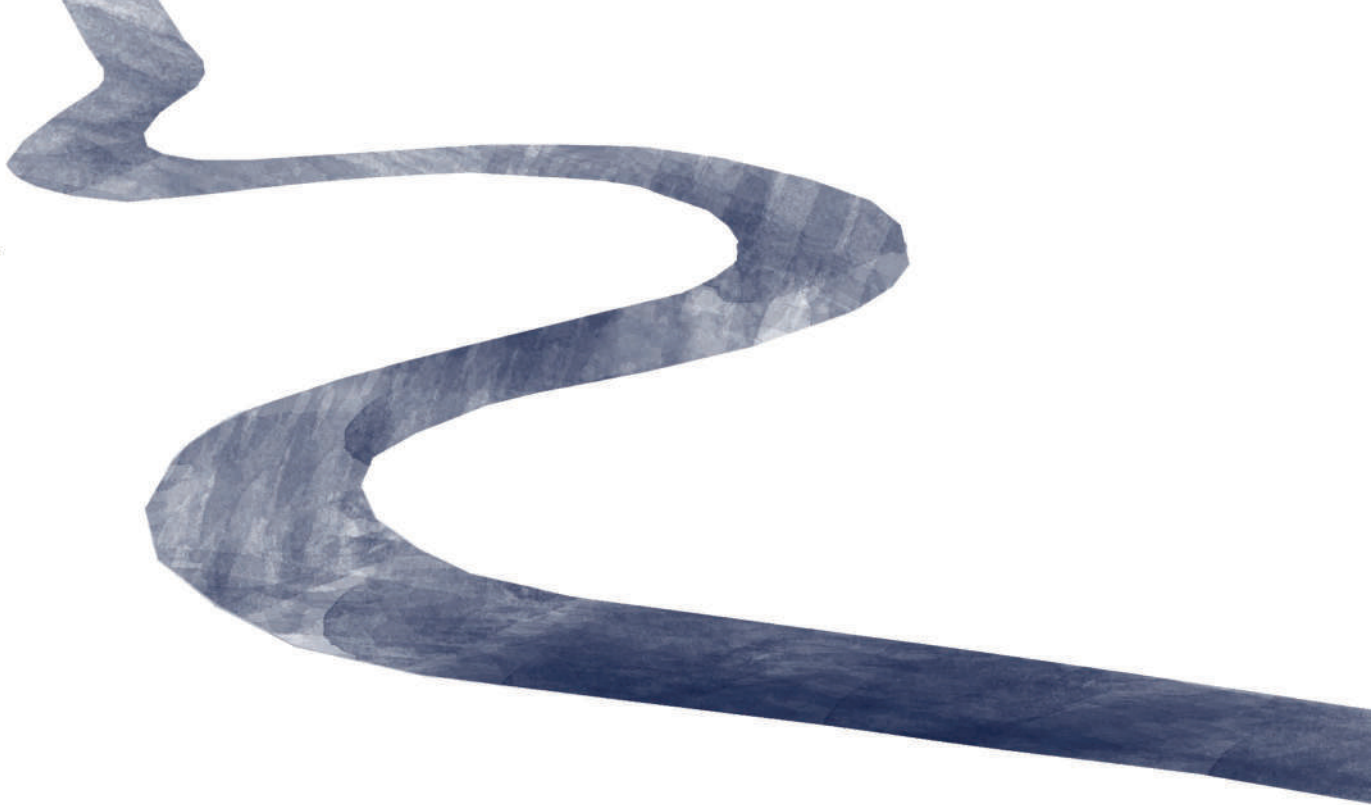
αισθητική αναβάθμιση

λειτουργική αναβάθμιση

αποκατάσταση (restoration)

επαναφορά (rehabilitation)

αποκάλυψη (daylighting)

Cheonggyecheon River - Seoul, South Korea

Manzanares River - Madrid, Spain

Tanghe River, "The Red Ribbon Park" - China

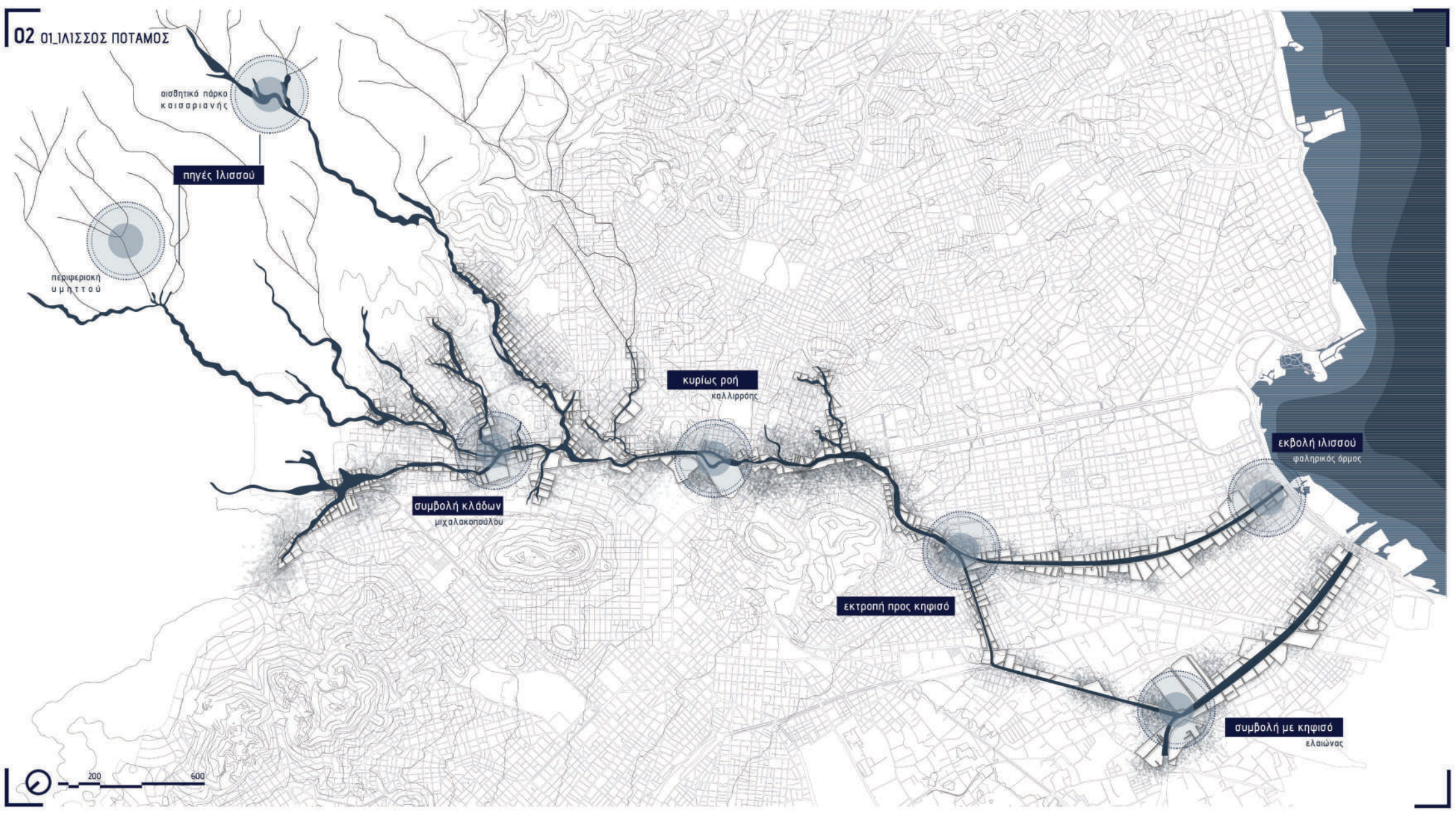
Rhone River - Lyon, France

η πολεοδομική ανάλυση της Καλλιρρόης

02

02 ΟΙ ΙΛΙΣΣΟΣ ΠΟΤΑΜΟΣ

αισθητικό πάρκο
κοισαριανής

πηγές Ιλισσού

περιφεριακή
υμηττού

κυρίως ροή
καλλιρρόης

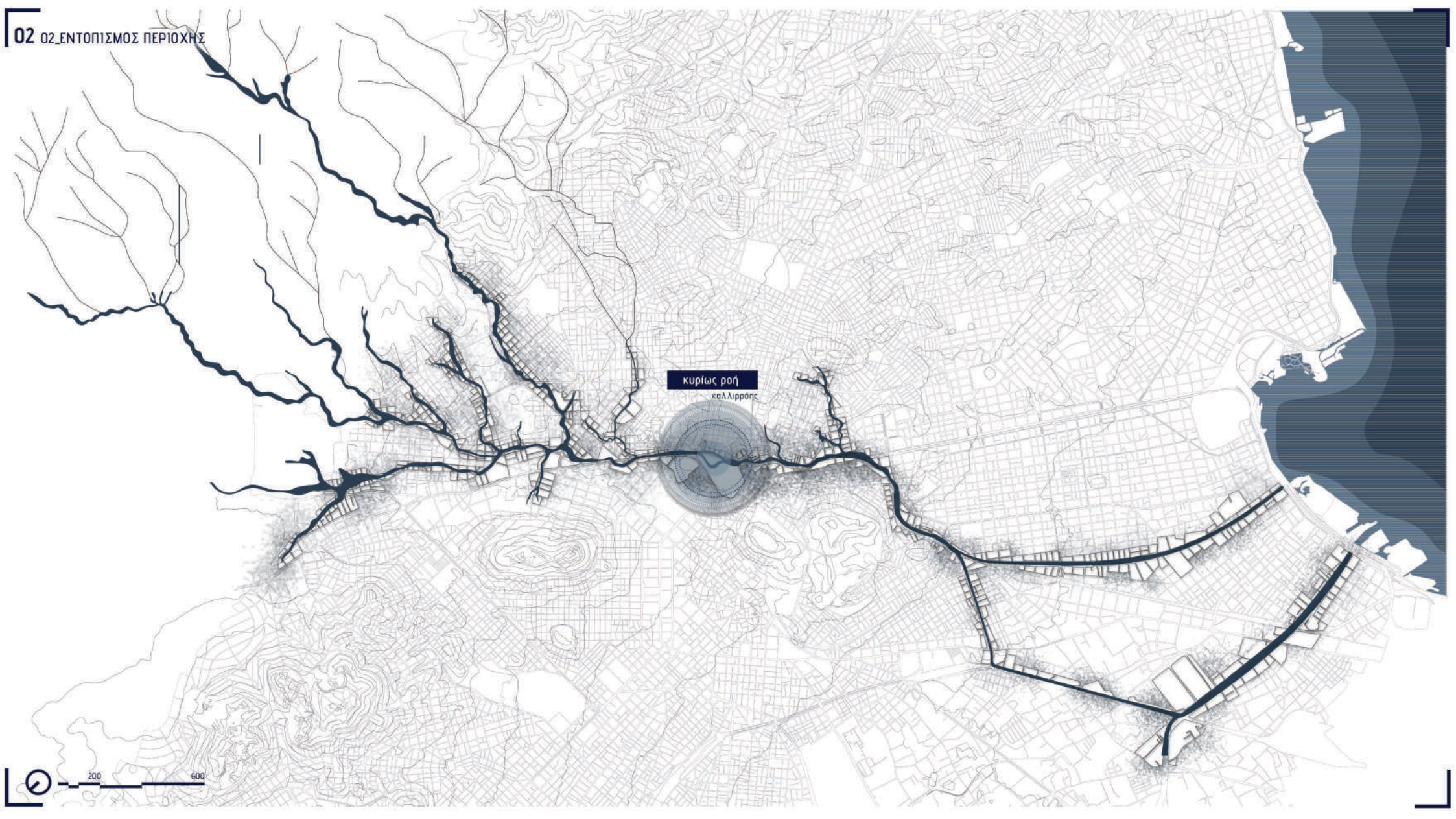
συμβολή κλάδων
μιχαλακοπούλου

εκτροπή προς κηφισό

εκβολή ιλισσού
ψαληρικός όρμος

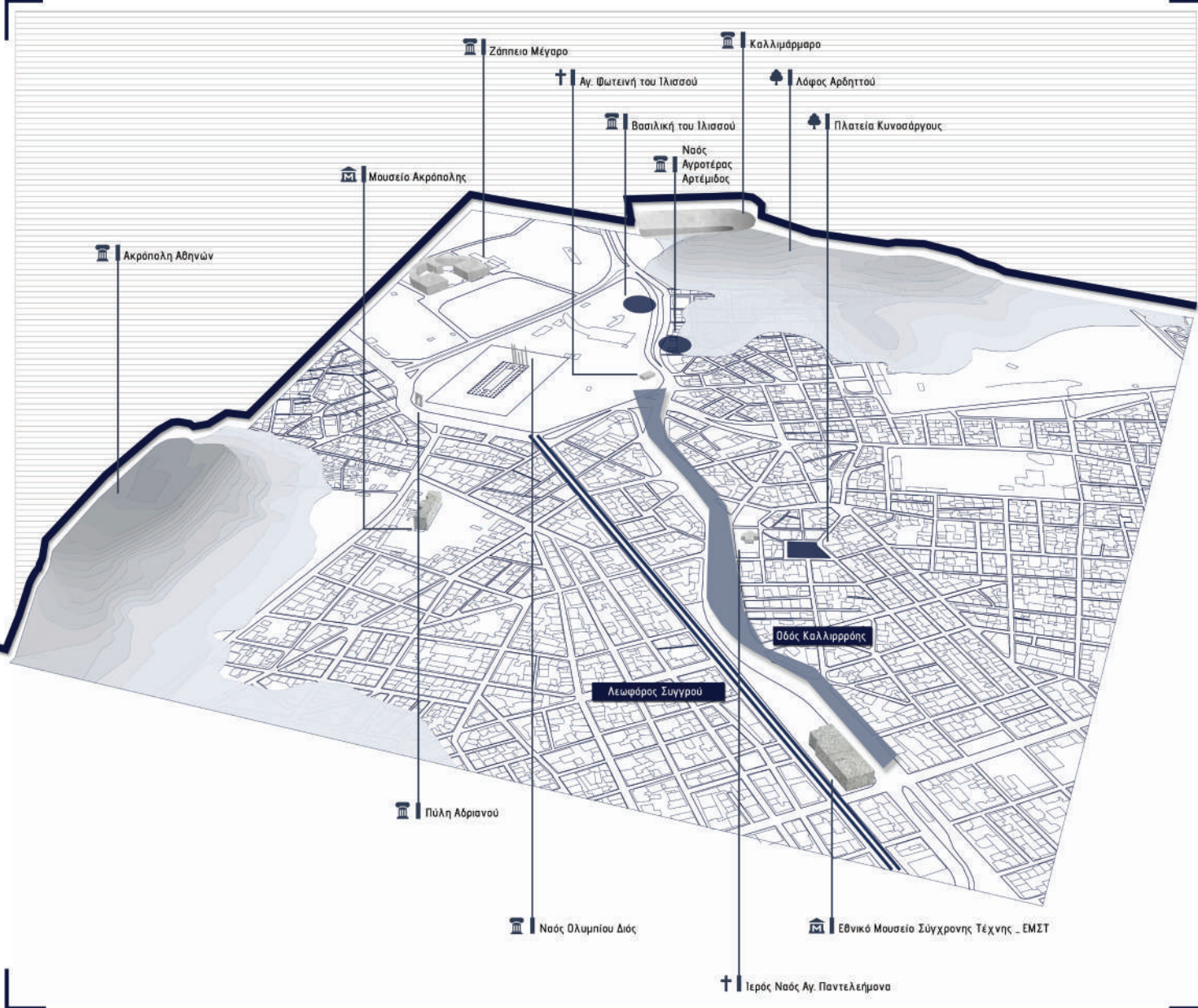
συμβολή με κηφισό
ελαιώνας

κυρίως ροή
καλιθέας

Ζάππειο Μέγαρο

Καλλιμάρμαρο

Αγ. Φωτεινή του Ιλισσού

Λόφος Αρδηττού

Βασιλική του Ιλισσού

Πλατεία Κυνοσάργους

Ναός
Αγροτέρας
Αρτέμιδος

Μουσείο Ακρόπολης

Ακρόπολη Αθηνών

Λεωφόρος Συγγρού

Οδός Καλλιρρόης

Πύλη Αδριανού

Ναός Ολυμπίου Διός

Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης - ΕΜΣΤ

Τερός Ναός Αγ. Παντελεήμονα

ΥΠΕΡΤΟΠΙΚΟ

- 1. Λόφος Αρρήττου - Καλλιμάρμαρο
- 2. Εθνικός Κήπος
- 3. Κήπος Αίγλης Ζαπτείου
- 4. Αρχαιολογικός χώρος Ολυμπίου Δίος
- 5. Πρώτο Νεκροταφείο Αθηνών
- 6. Λόφος Ακρόπολης
- 7. Λόφος Φιλοπάππου
- 8. Λόφος Αρείου Πάγου

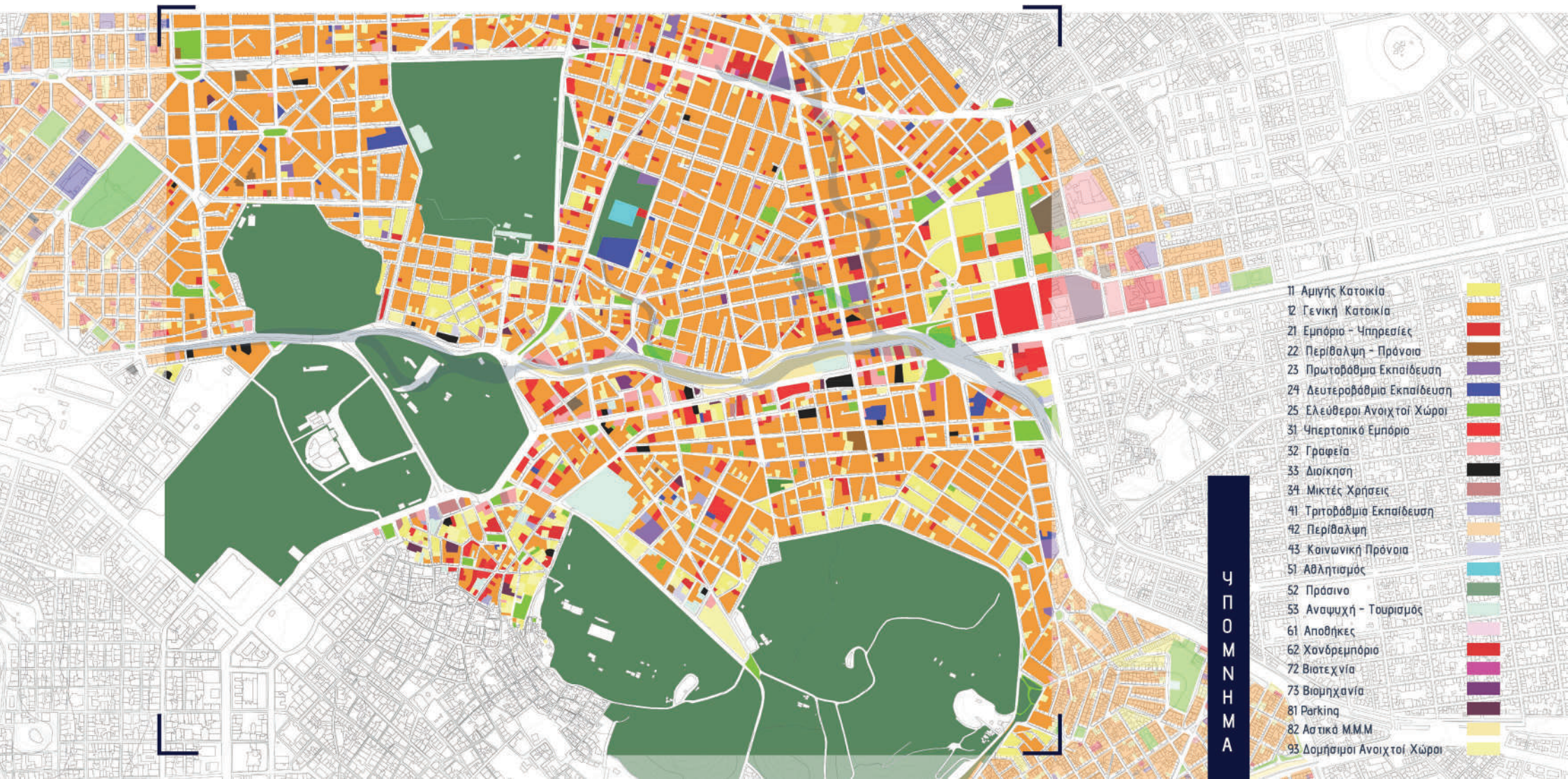
ΤΟΠΙΚΟ

- 9. Λόφος Λαμπράκη
- 10. Πάρκο Πνυταγόρα
- 11. Πάρκο Μενεκράτους
- 12. Πλατεία Κυνοσάρκου
- 13. Μικρή πλατεία Καλλιρρόης

200 600

11	Αμιγής Κατοικία	
12	Τενική Κατοικία	
21	Εμπόριο - Υπηρεσίες	
22	Περιβαλψη - Πρόνοια	
23	Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	
24	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	
25	Ελεύθεροι Ανοιχτοί Χώροι	
31	Υπερτοπικό Εμπόριο	
32	Γραφεία	
33	Διοίκηση	
34	Μικτές Χρήσεις	
41	Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	
42	Περιβαλψη	
43	Κοινωνική Πρόνοια	
51	Αθλητισμός	
52	Πράσινο	
53	Αναψυχή - Τουρισμός	
61	Αποθήκες	
62	Χανδρεμπόριο	
72	Βιοτεχνία	
73	Βιομηχανία	
81	Parking	
82	Αστικά Μ.Μ.Μ	
93	Δομησιμοί Ανοιχτοί Χώροι	

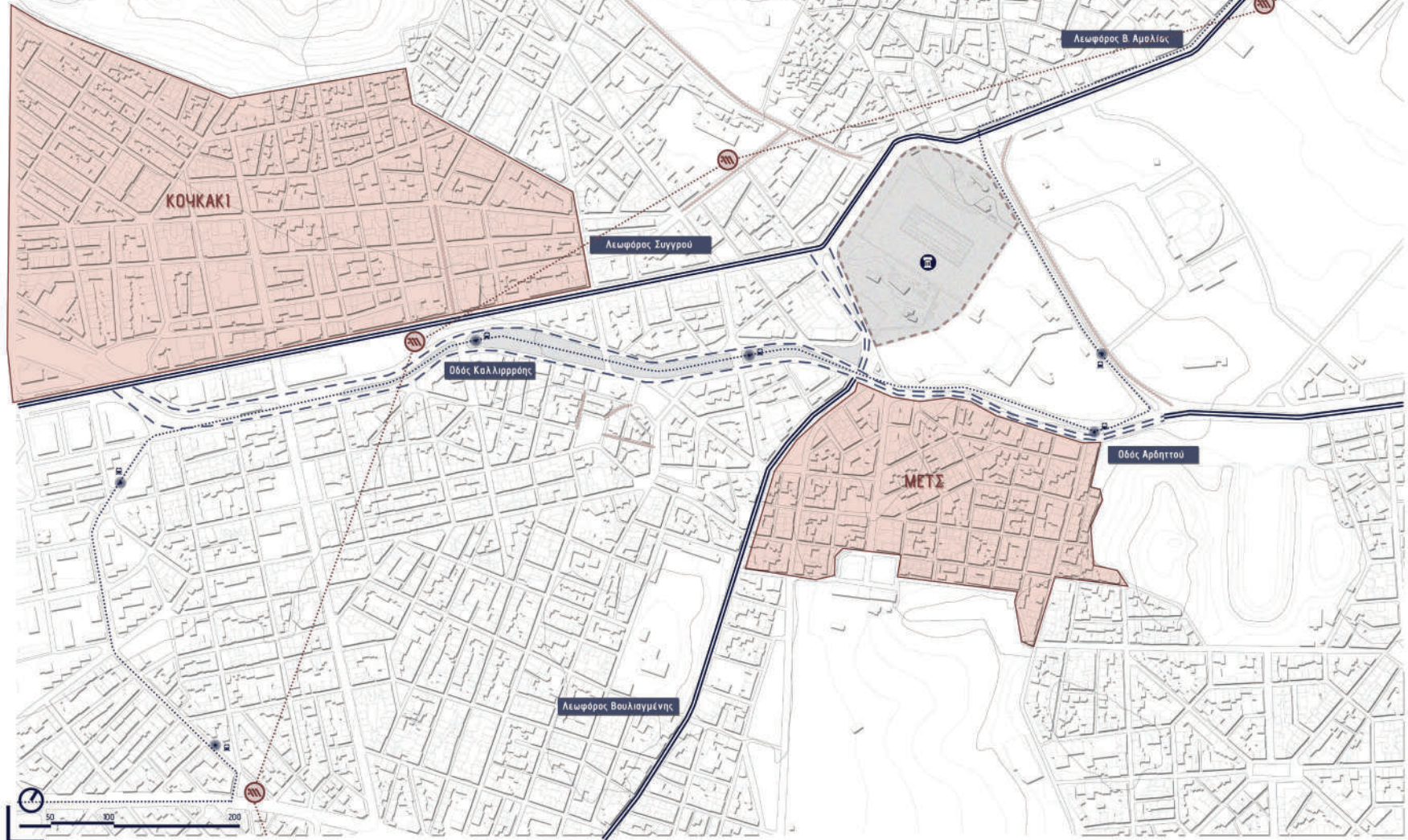
Labels

100 feet

02 07_ΧΑΡΤΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

- λεωφόροι | κύριες οδικές αρτηρίες
- συλλεκτήριες οδοί
- πεζόδρομοι
- γραμμή ΜΕΤΡΟ
- γραμμή TRAM

- στάση ΜΕΤΡΟ
- στάση TRAM
- αρχαιολαγικός χώρος

02 08_ΑΝΤΙΛΗΠΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ

- σημεία αναφοράς
- όχληση
- αίσθημα ηρεμίας
- αίσθημα αμηχανίας
- ήσυχες περιοχές για στάση-επίσκεψη
- όριο εναλλαγής όχλησης-ηρεμίας

Φοινικοειδές
Μέγιστο ύψος: 30μ.
Μέγιστη διάμετρος
κόμης: 9μ.

Ελιά (*olea europae*)
Υπεραιωνόβιο
Καρποφόρο
Λειθαλέ
Μέγιστο ύψος: 20μ.
Μέγιστη διάμετρος
κόμης: 10μ.

Πλάτανος (*platanus orientalis*)
Φυλλοβόλο
Μέγιστο ύψος: 35μ.
Μέγιστη διάμετρος
κόμης: 25μ.

Αείλανθος
(*ailanthus altissima*)
Φυλλοβόλο
Μέγιστο ύψος: 18-20μ.
Μέγιστη διάμετρος
κόμης: 12μ.

Μουριά (*morus*
alba)
Φυλλοβόλο
Μέγιστο ύψος: 10μ.
Μέγιστη διάμετρος
κόμης: 8μ.

Κυπαρίσσι
(*cupressus*
sempervirens)
Κωνοφόρο
Λειθαλέ
Μέγιστο ύψος: 25μ.
Μέγιστη διάμετρος
κόμης: 5μ.

Πικροδάφνη
(*perium oleander*)
Λειθαλής θάμνος
Μέγιστο ύψος: 5μ.
Μέγιστη διάμετρος
κόμης: 3μ.

Βάγια/Δάφνη
Απόλλωνος
(*laurus nobilis*)

Γιούκα
(*yucca aloifolia*)

Κουτσουπιά
(*cercis*
siliquastrum)

Λεύκα
(*populus*
alba)

Ακακία/Γαζία
(*robinia*
pseudocacia)

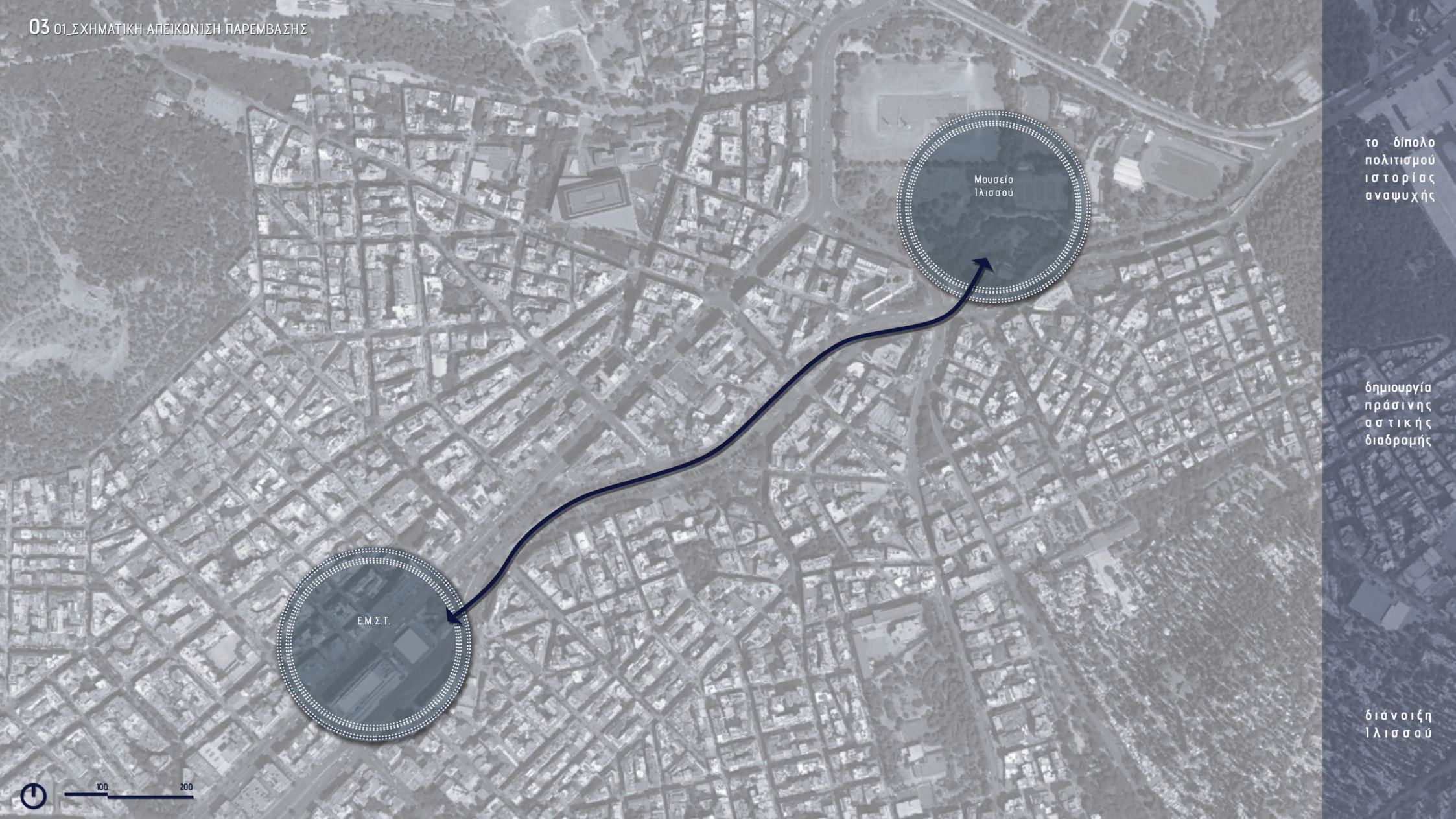

Πεύκο
(*pinus*
silvestris)

επανεμφάνιση του νερού στον αστικό ιστό

03

το δίπολο
πολιτισμού
ιστορίας
αναψυχής

δημιουργία
πράσινης
αστικής
διαδρομής

διάνοιξη
Ιλίσσου

ΔΙΑΝΟΙΞΗ

_ αναβίωση Ιλισσού ποταμού -
δημιουργία τεχνητού ποταμού
στο ίχνα του Ιλισσού

_ μεταφορά TRAM στη λεωφόρο Συγγρού

_ μαιανδρική κοίτη

_ δημιουργία πράσινου περιπάτου

_ σχεδιασμός των όχθων ως ενοποιημένο αστικό δημόσιο πράσινο χώρο

_ δημιουργία παραποτάμιων διαδρομών σε δύο επίπεδα

ΦΥΤΕΥΣΗ

_ ορισμός πορείας (κίνηση - στάση)

_ ψηλή φύτευση -
ισχυρό όριο στο μέτωπο της Καλλιρρόης (κυκλοφορία, θόρυβος)

_ βιολογικός καθαρισμός νερού (υδρόβια φύτευση)

_ φίλτρο καθαρισμού ατμοσφαιρικής ρύπανσης

_ δημιουργία οικοσυστήματος - συμβολή στη βιοποικιλότητα

_ συγκράτηση αναχωμάτων

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

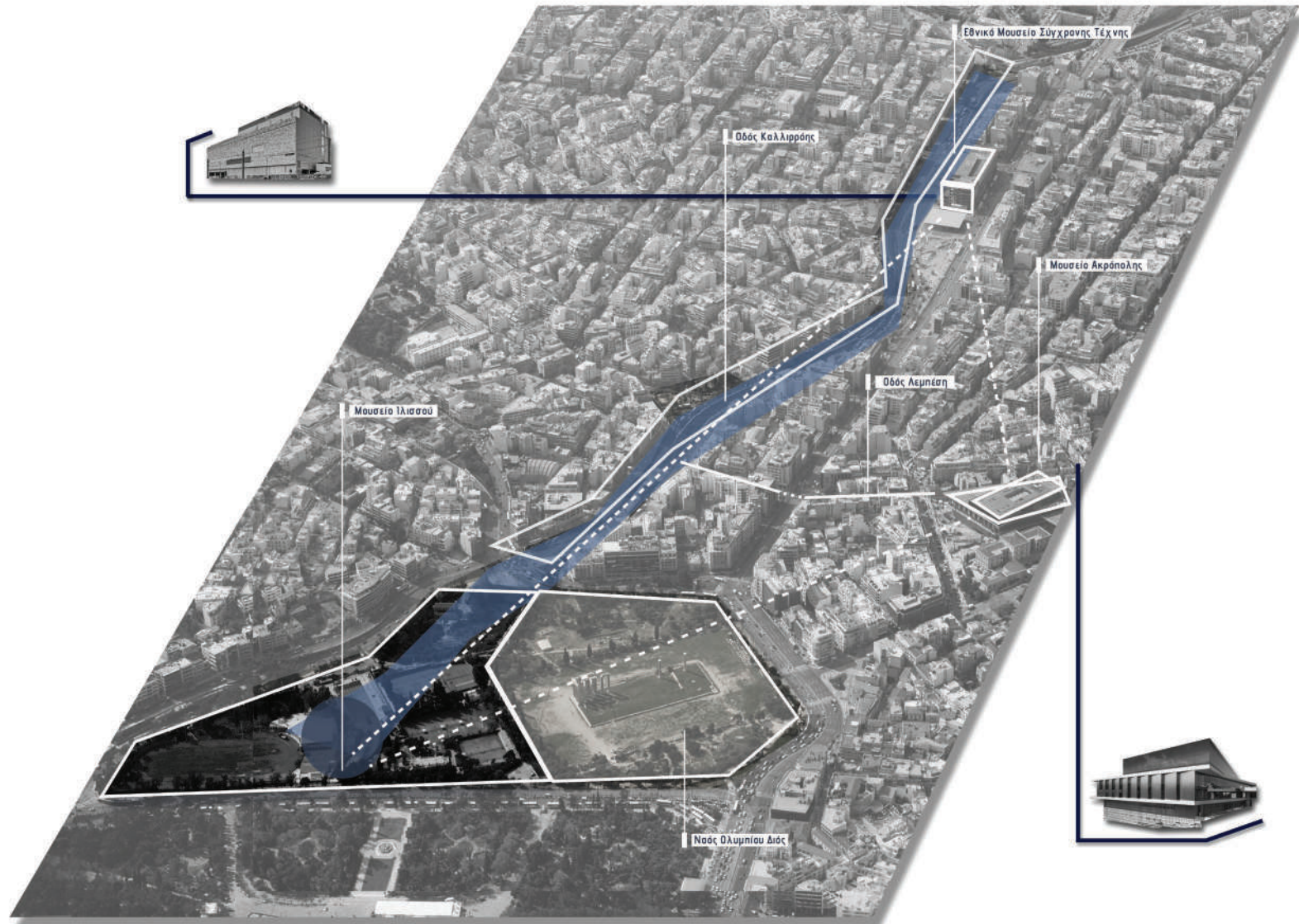
_ σχεδιασμός Μουσείου Ιλισσού

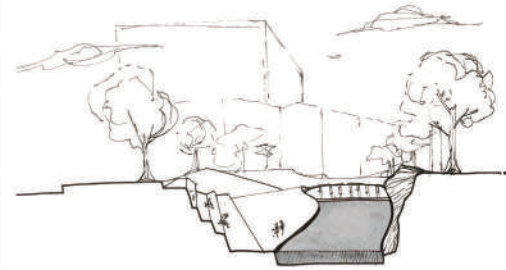
_ ενοποίηση αρχαίου - σύγχρονου πολιτισμού (Μουσείο Ιλισσού - ΕΜΣΤ)
μέσω μιας πράσινης διαδρομής

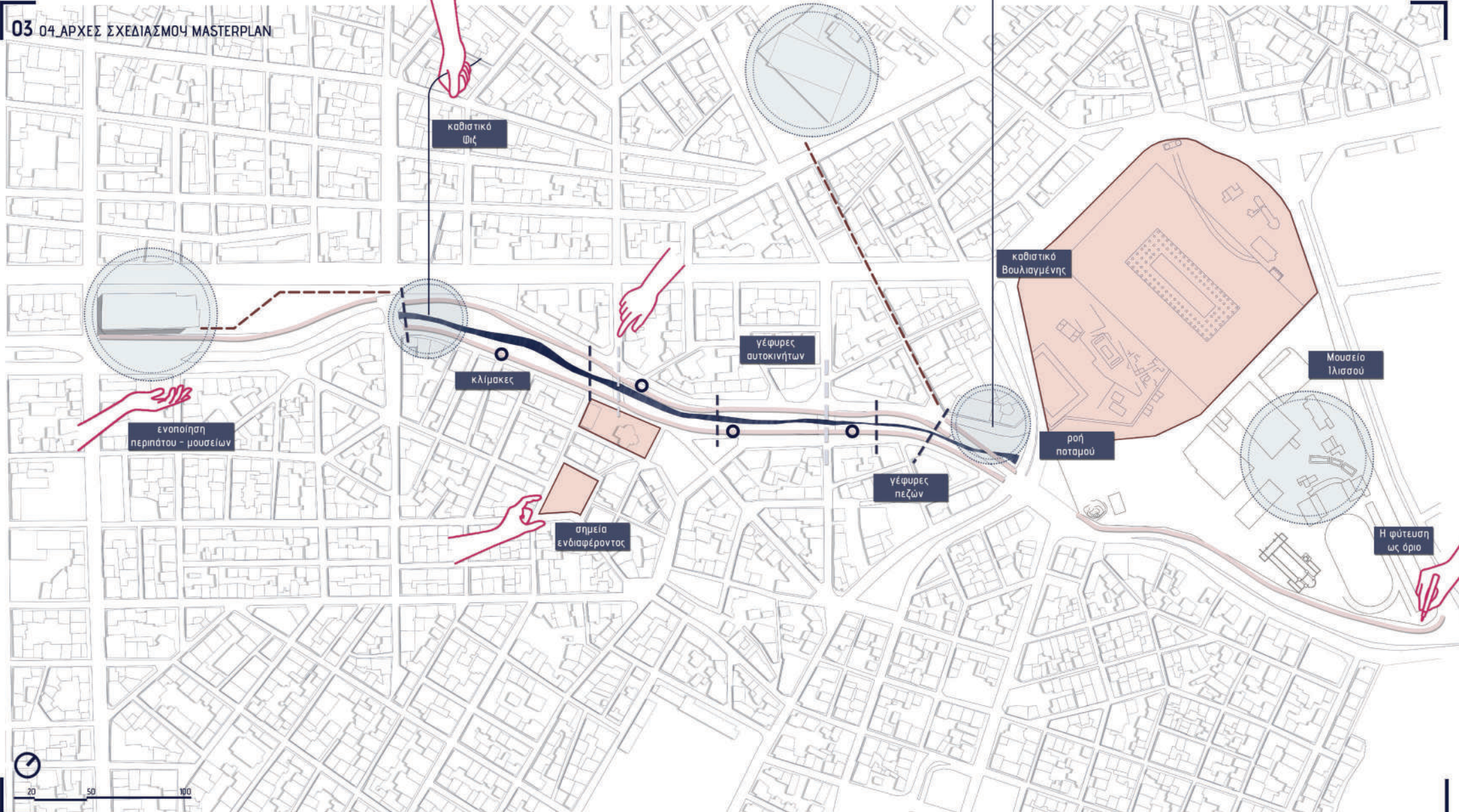
_ επανασχεδιασμός πλατείας Ε.Μ.Σ.Τ. -
ένταξη στον αστικό δημόσιο χώρο

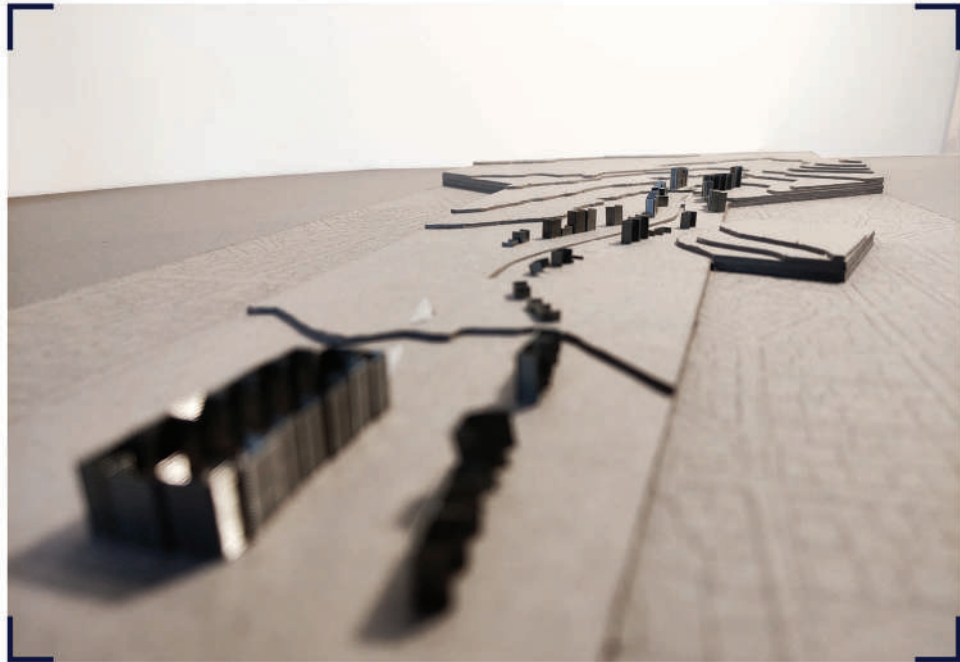
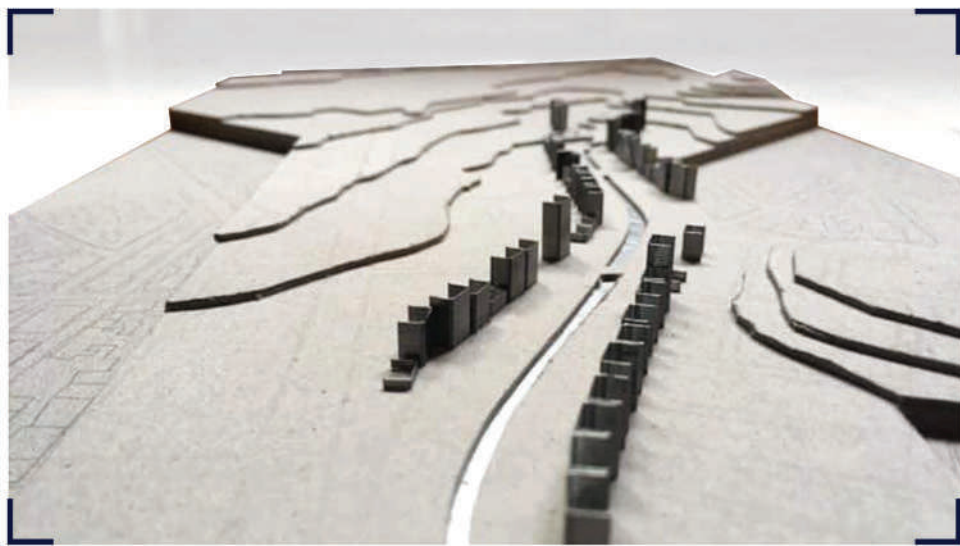
_ ανάδειξη ιστορικών τοποσήμων της ευρύτερης περιοχής

_ ενοποίηση περιπάτου με το μουσείο της Ακρόπολης (δίκτυο μουσείων)

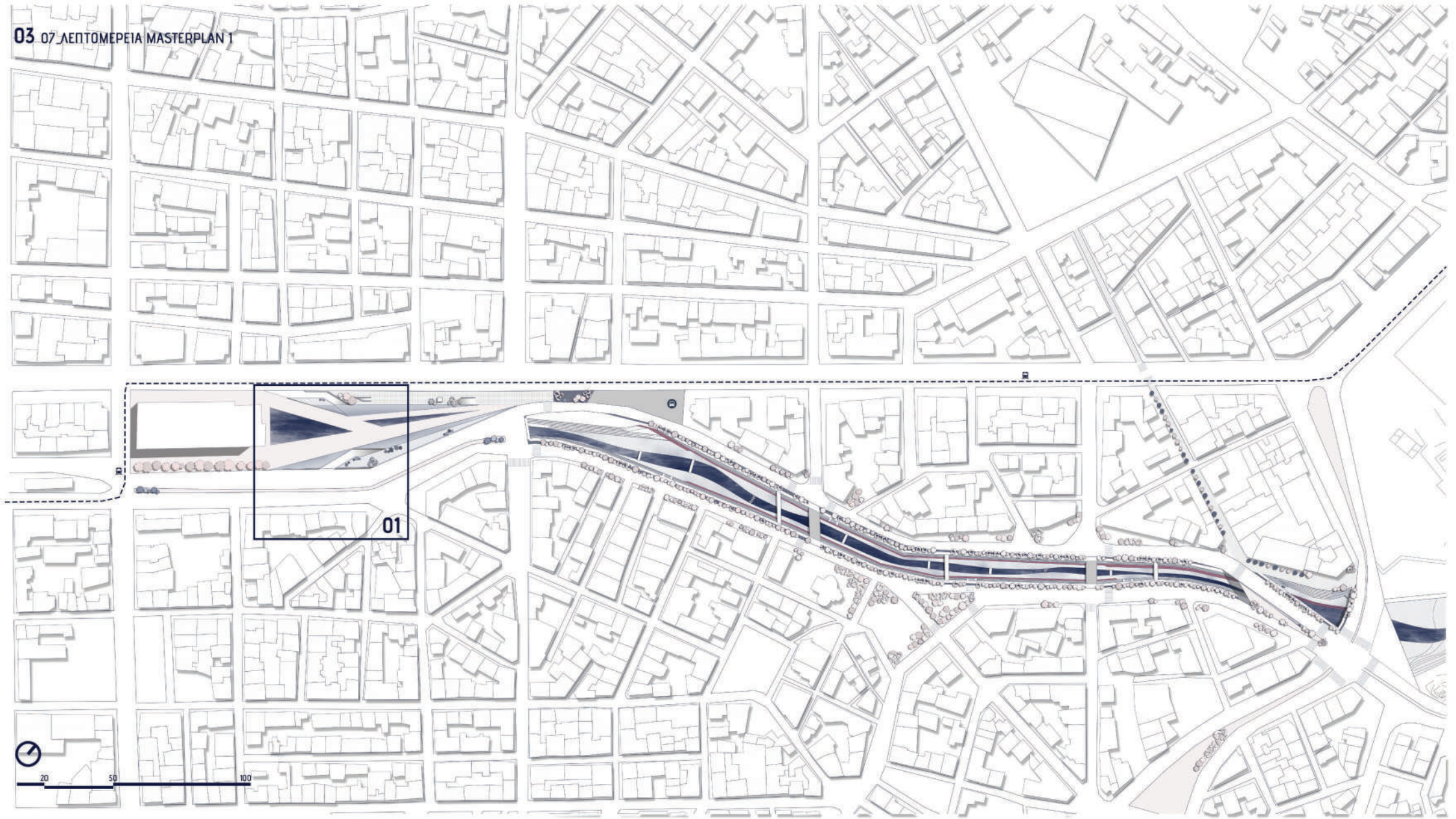

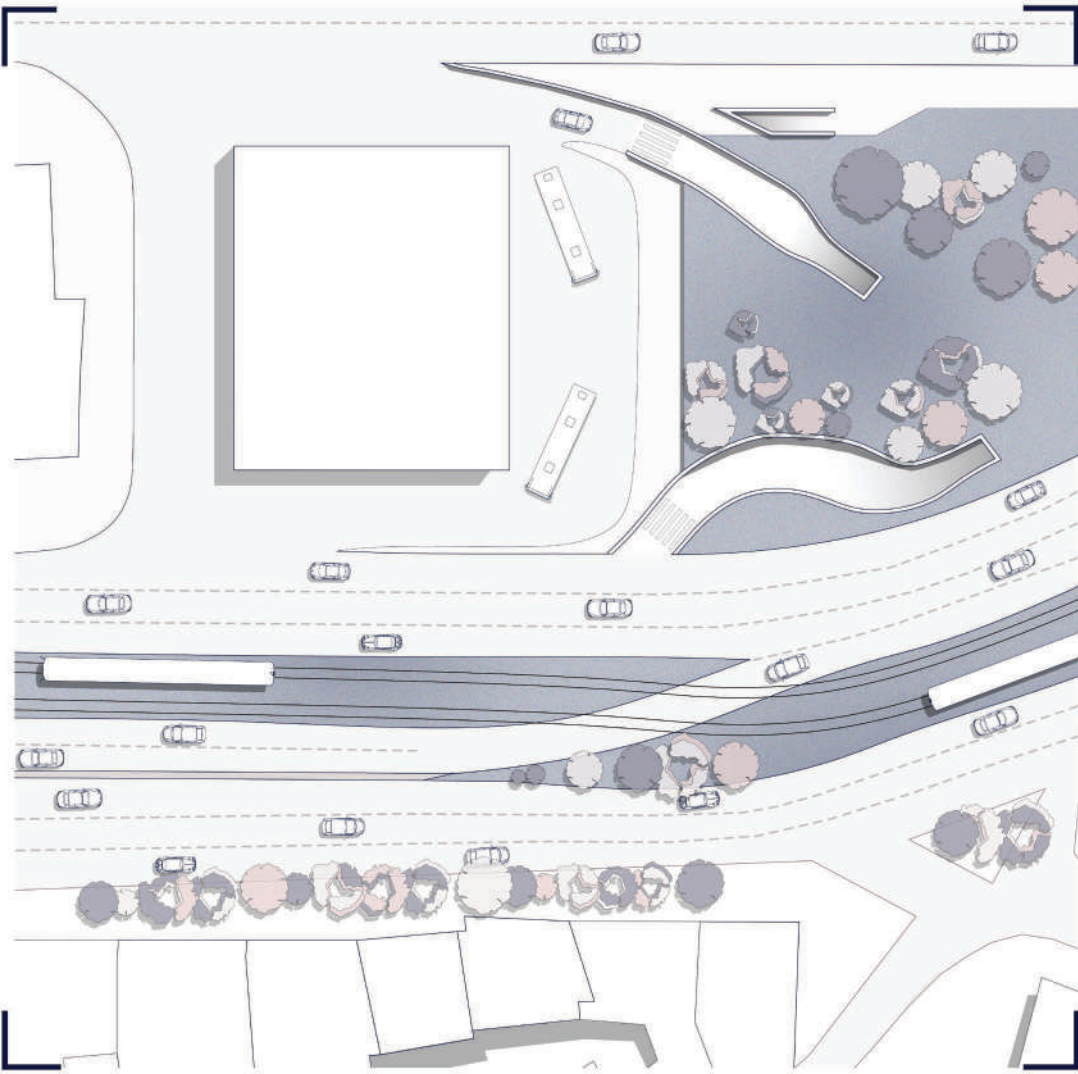
03
05 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΔΙΑΝΟΙΞΗΣ
ΠΟΤΑΜΟΥ
κλίμακα 1: 2000

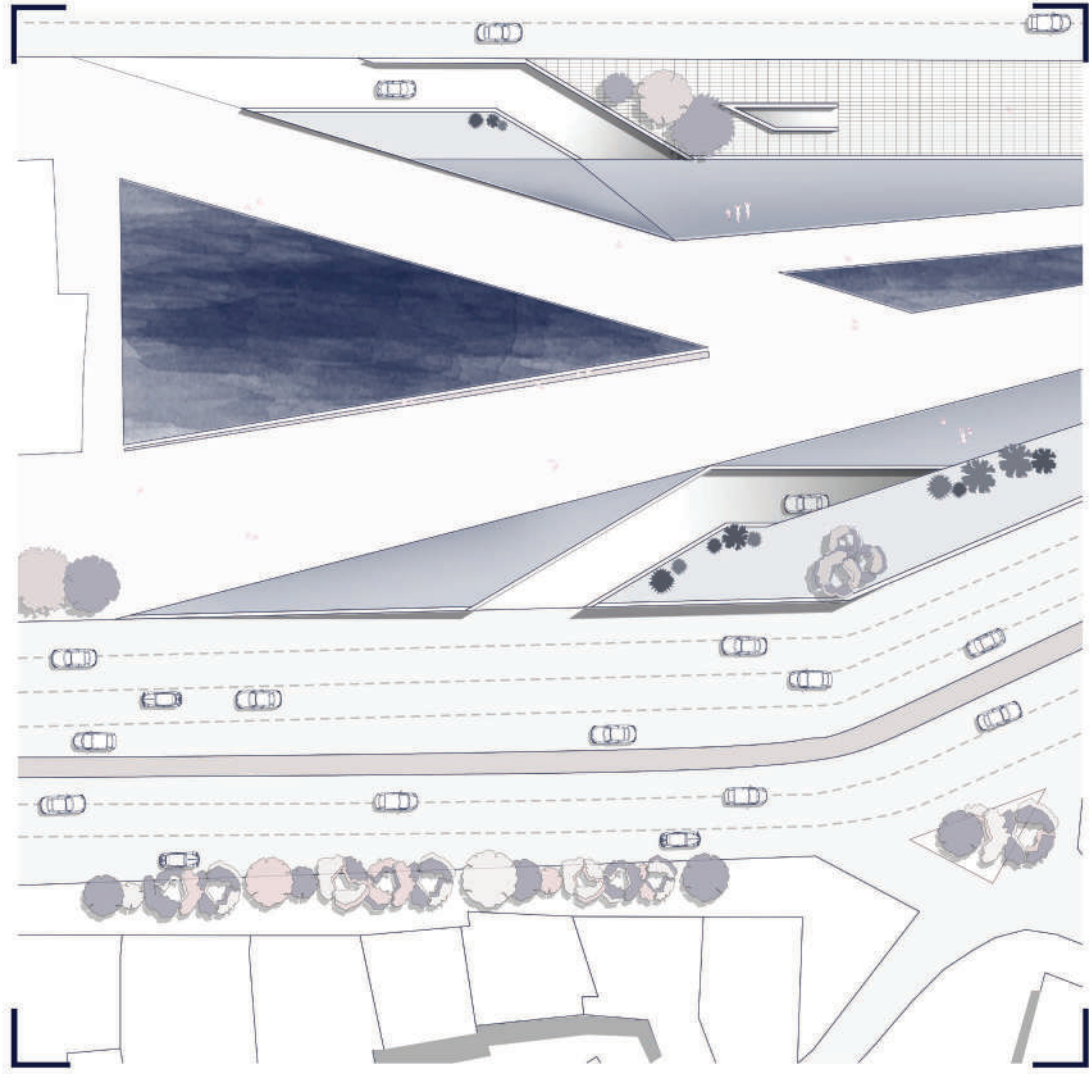

01

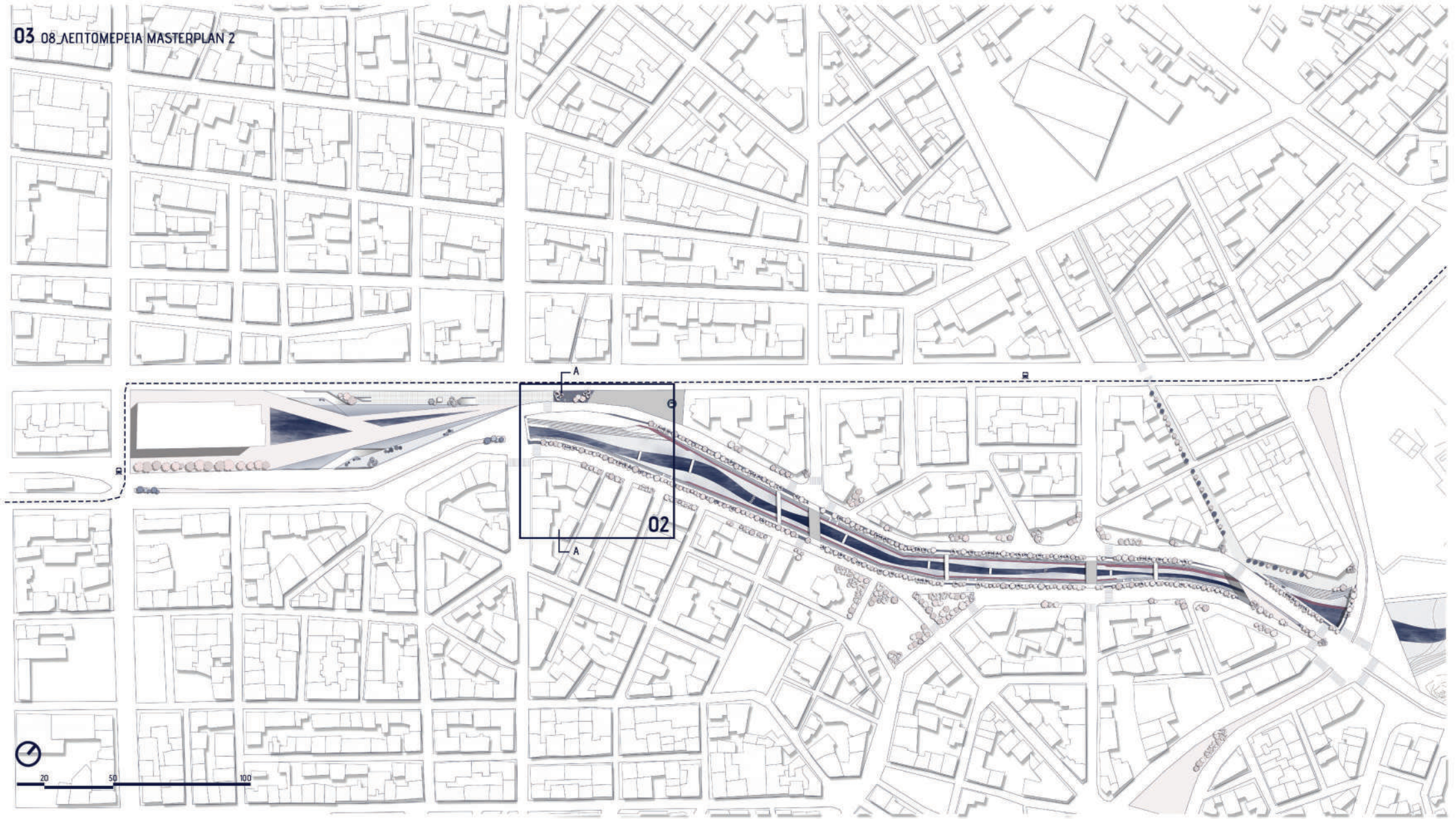

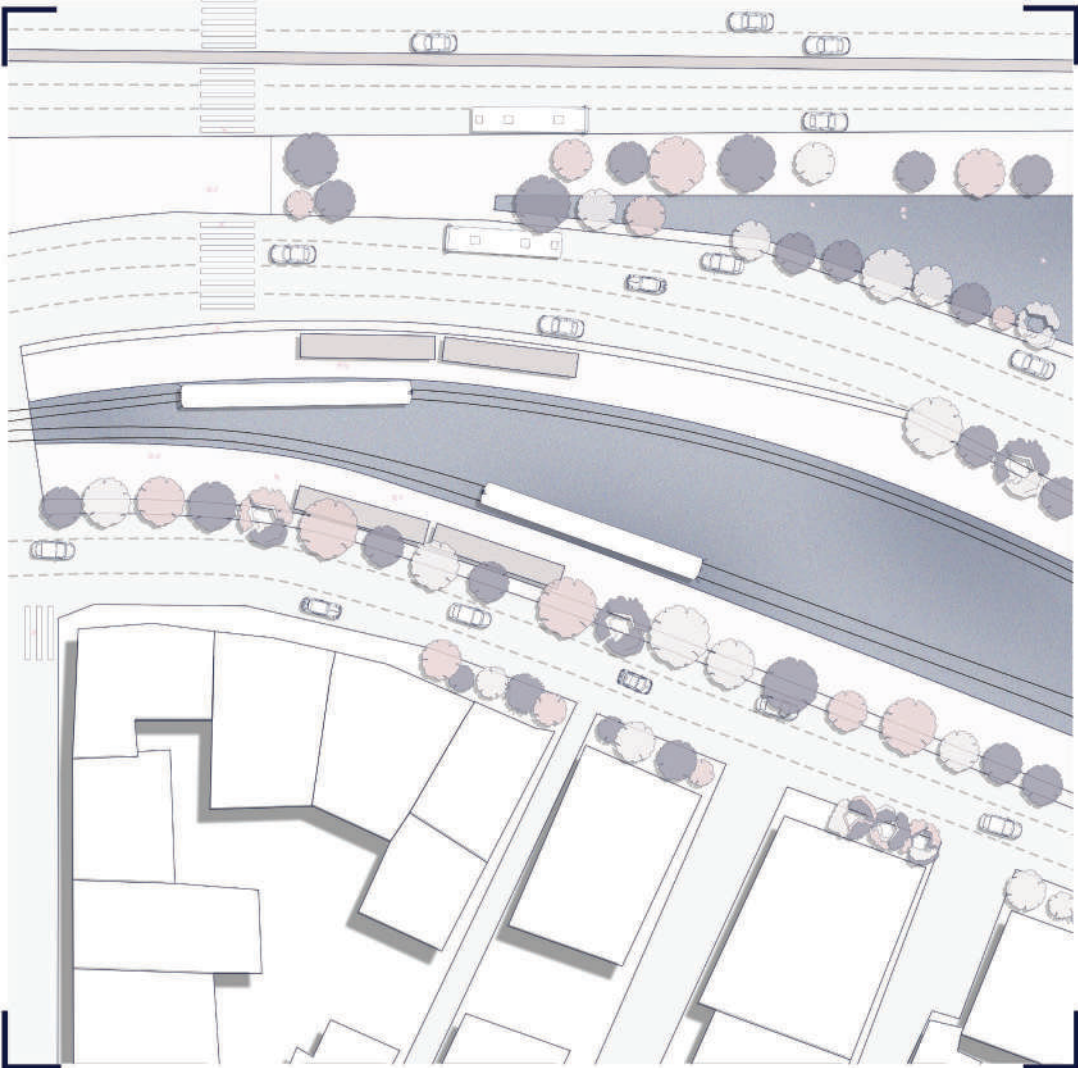
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

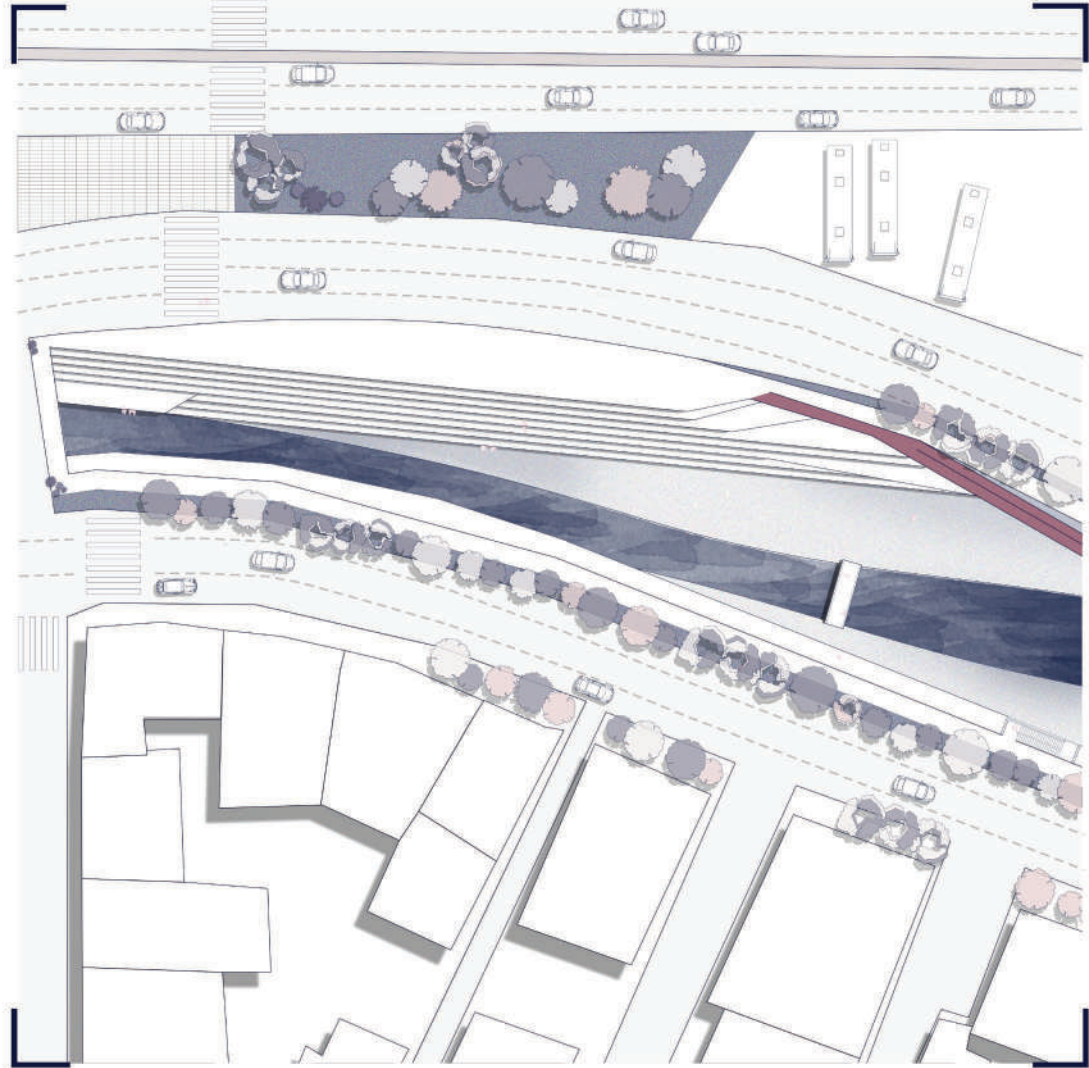
ΠΡΟΤΑΣΗ

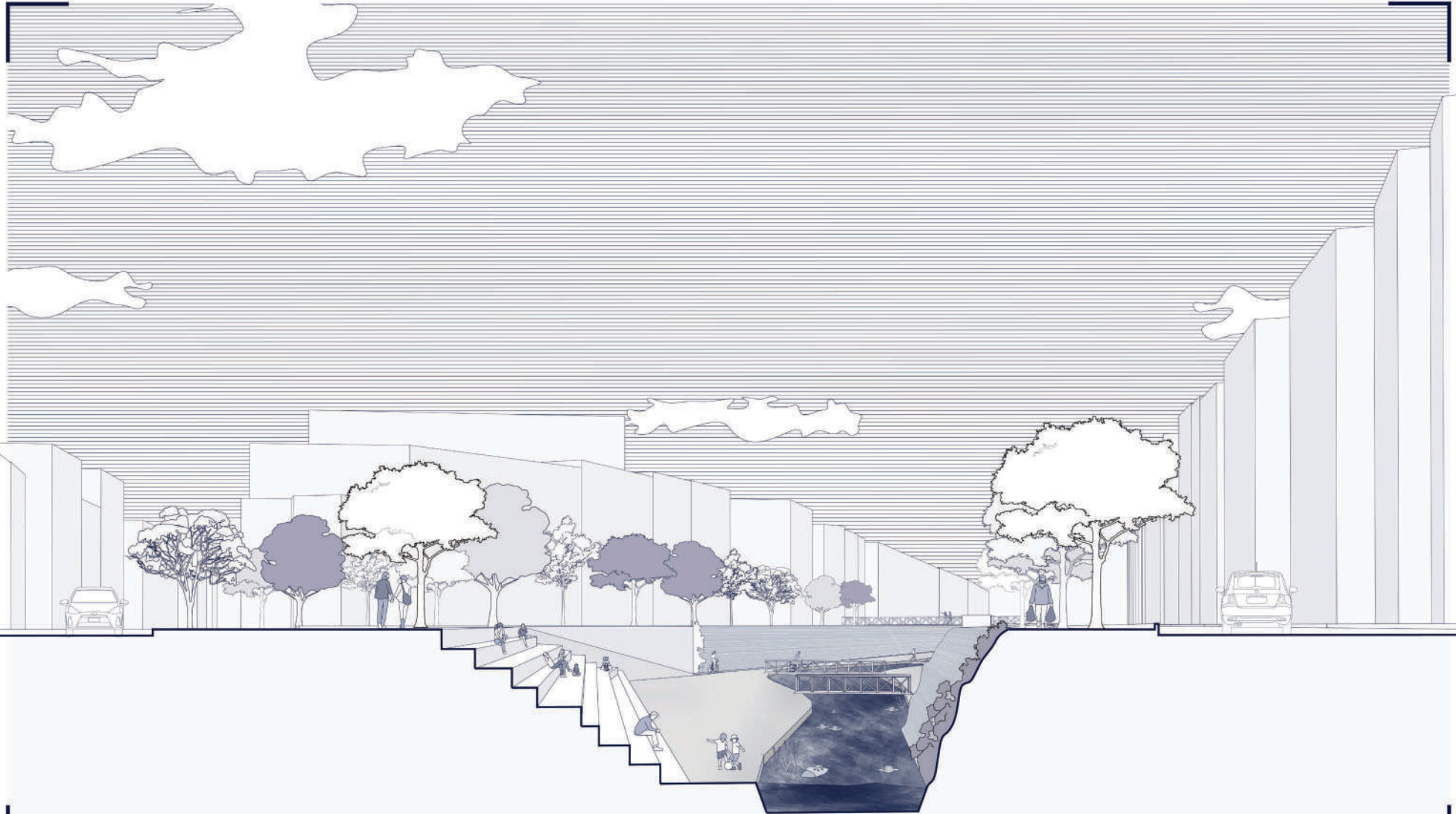
02

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΠΡΟΤΑΣΗ

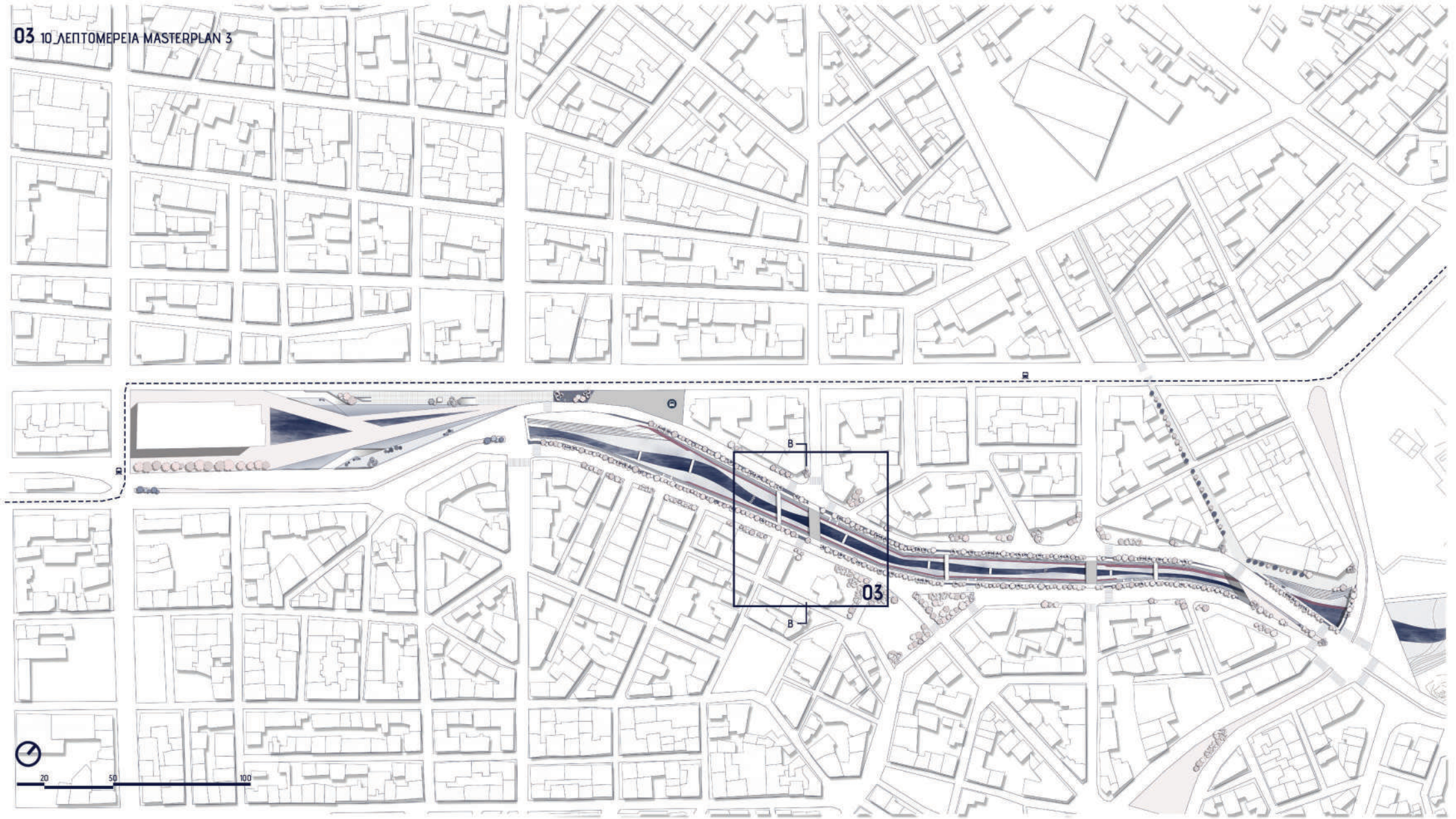
καθιστικό

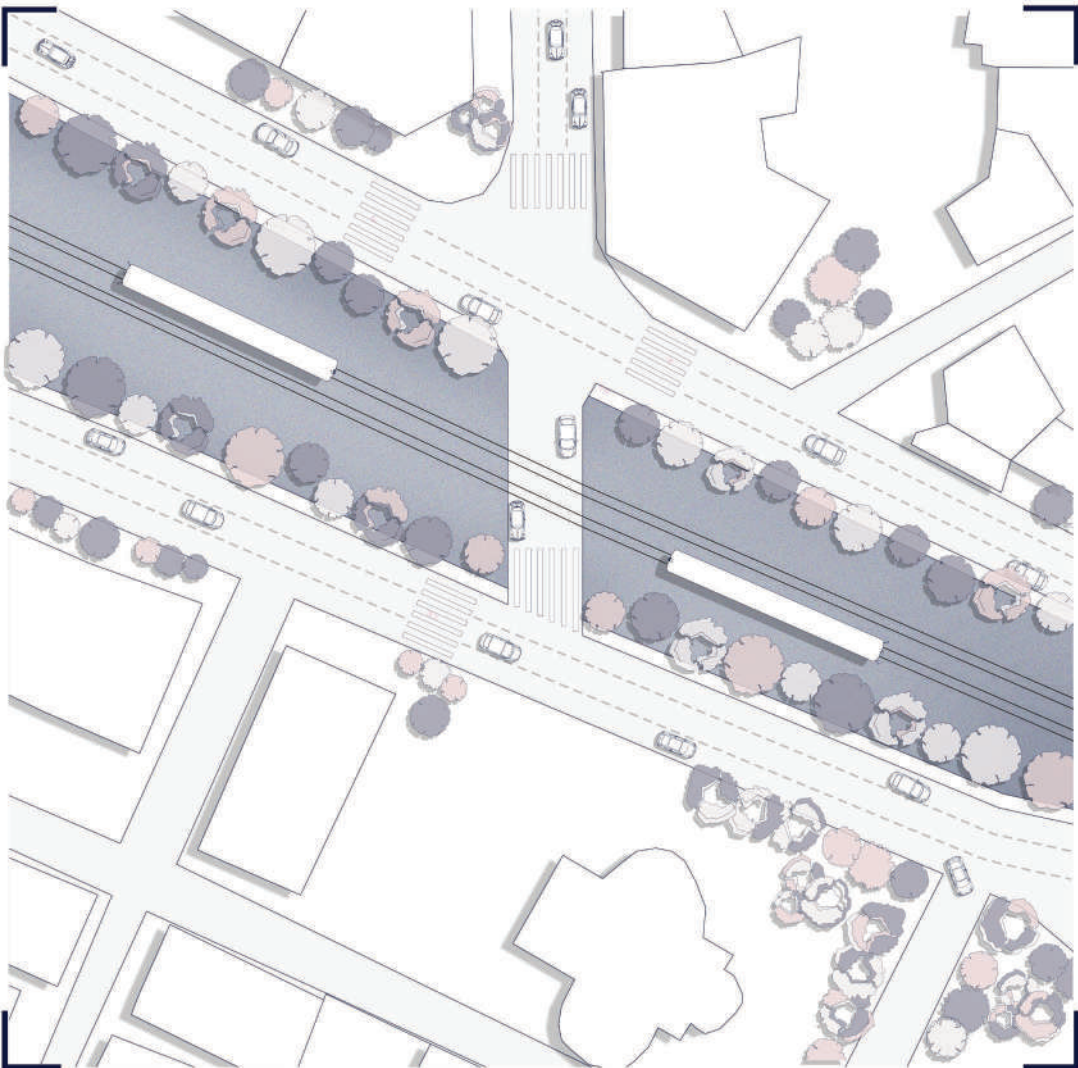
κίνηση πεζού

κοίτη ποταμού

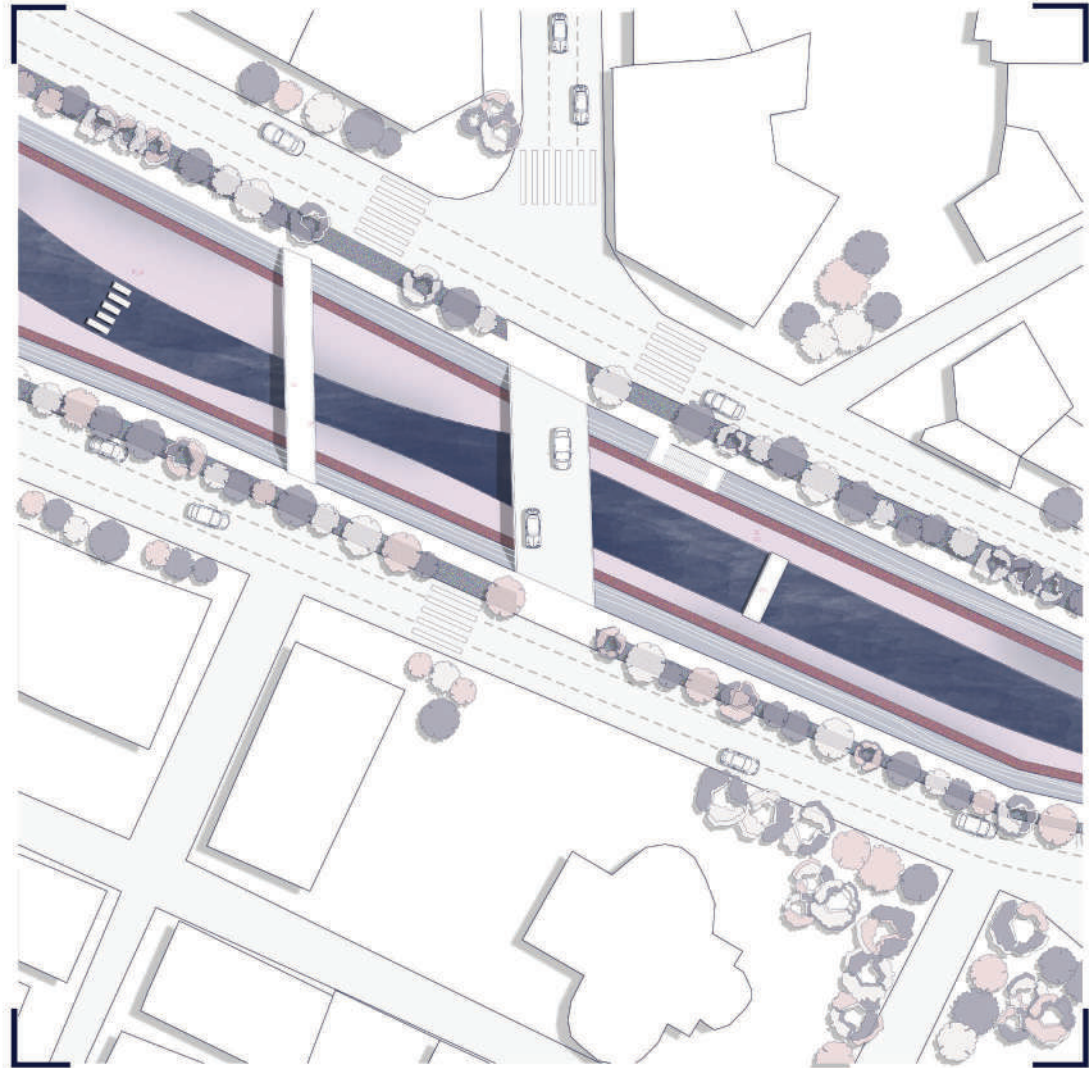
κίνηση πεζού

όριο
φύτευσης

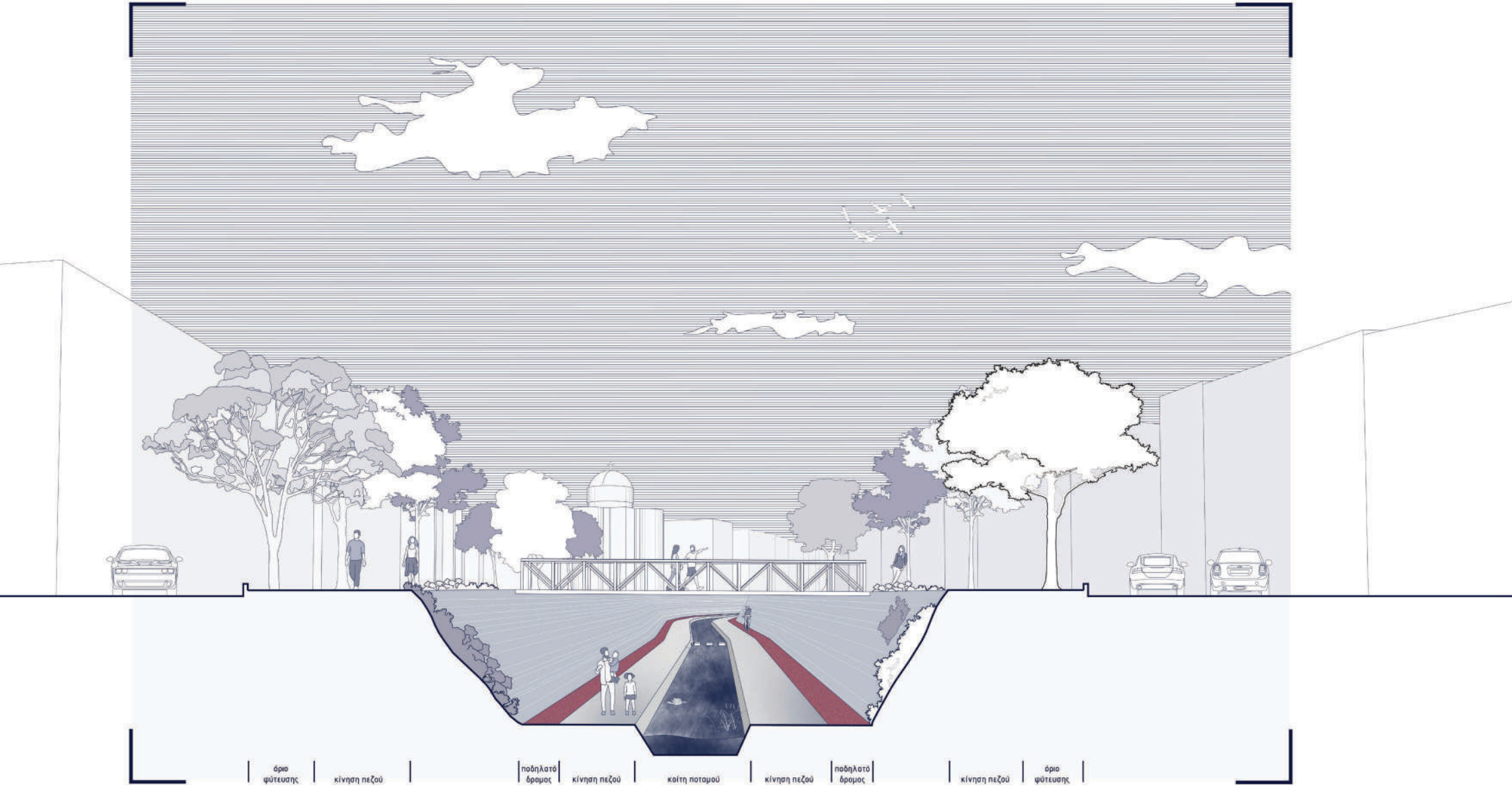

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΠΡΟΤΑΣΗ

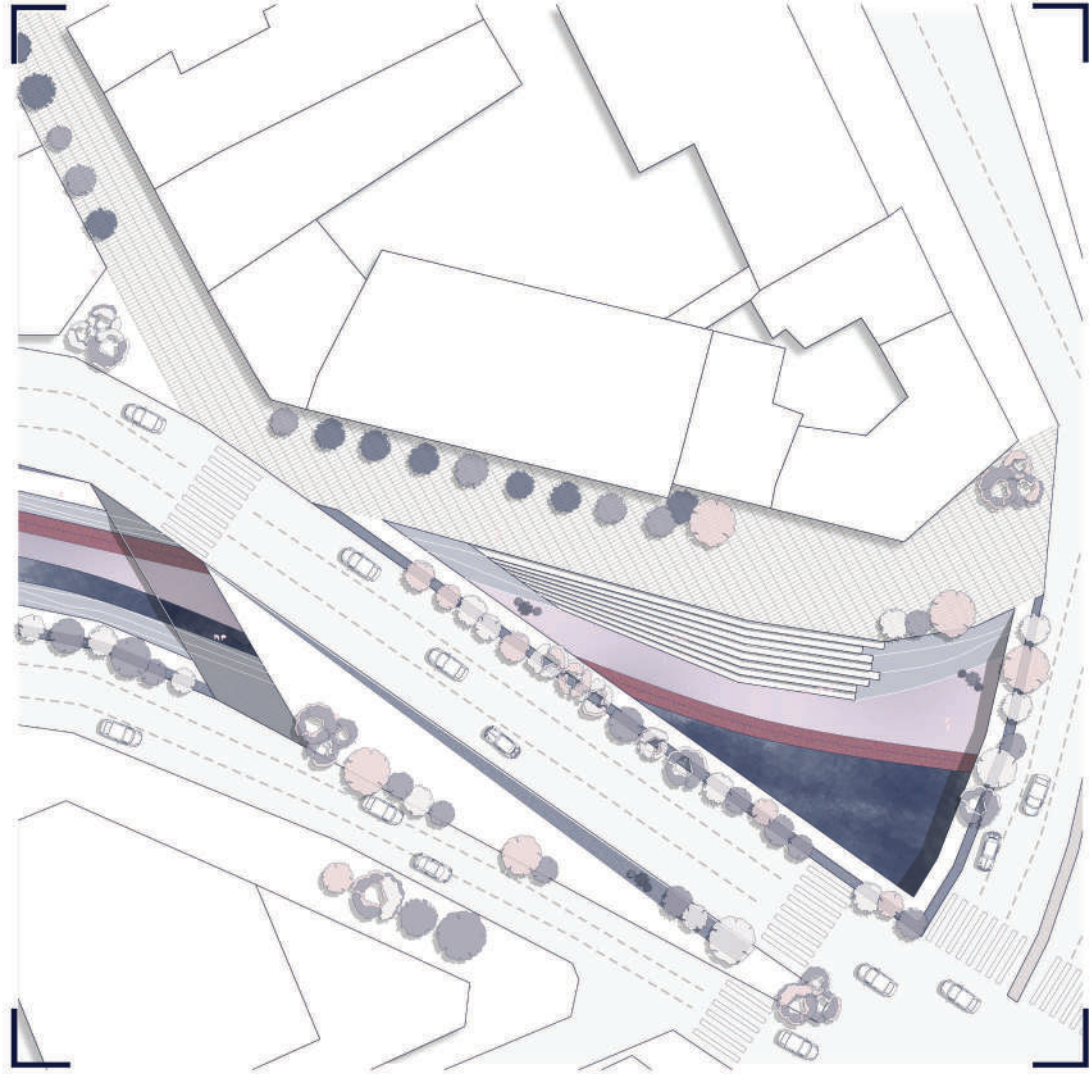

όριο φύτευσης | κίνηση πεζού | ποδηλατό δρόμος | κίνηση πεζού | κλίτη ποταμού | κίνηση πεζού | ποδηλατό δρόμος | κίνηση πεζού | όριο φύτευσης

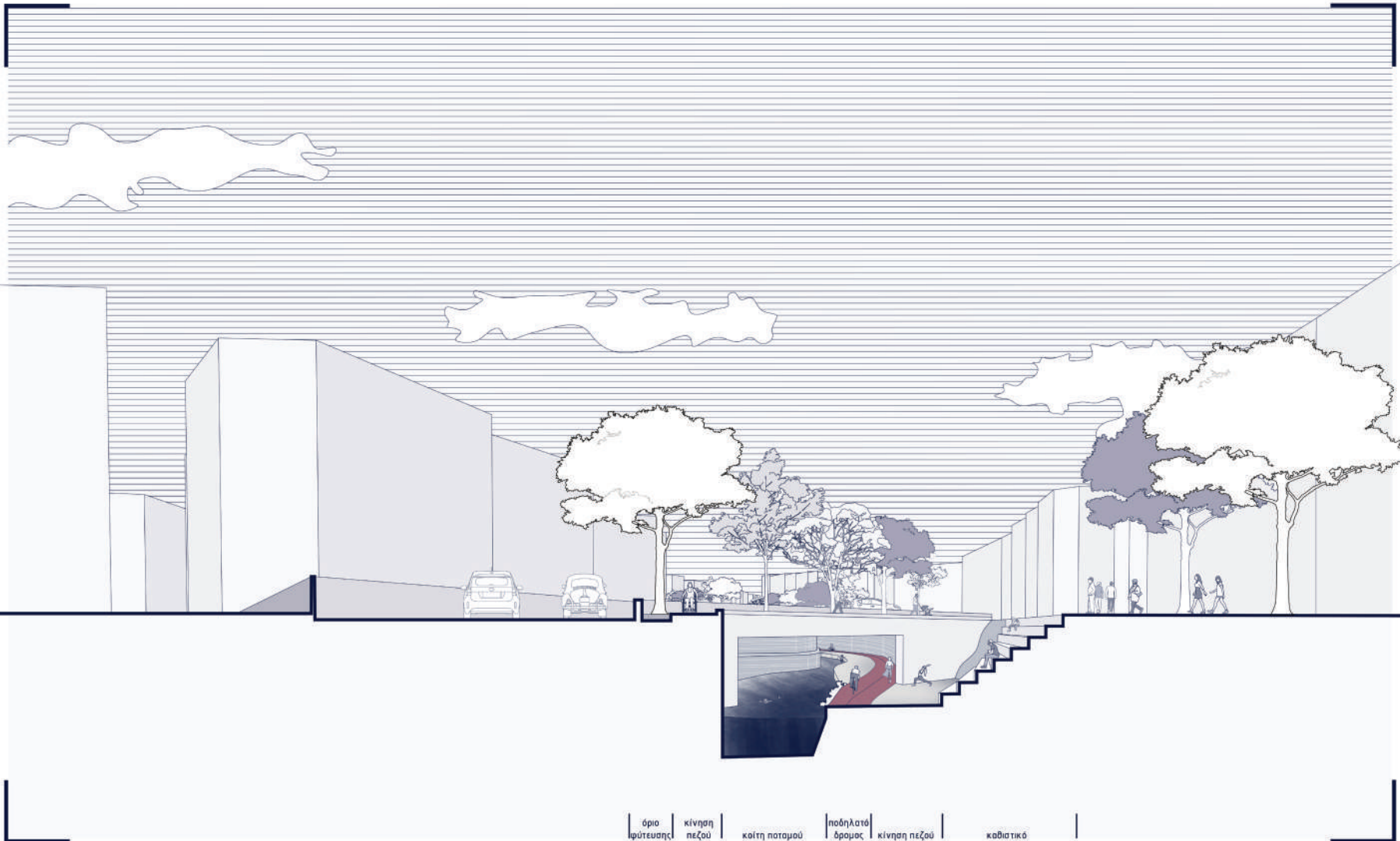

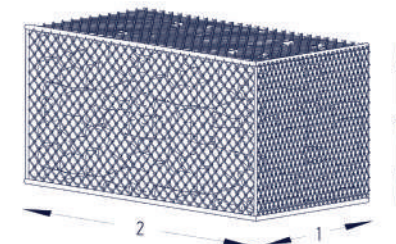
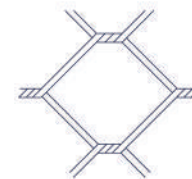
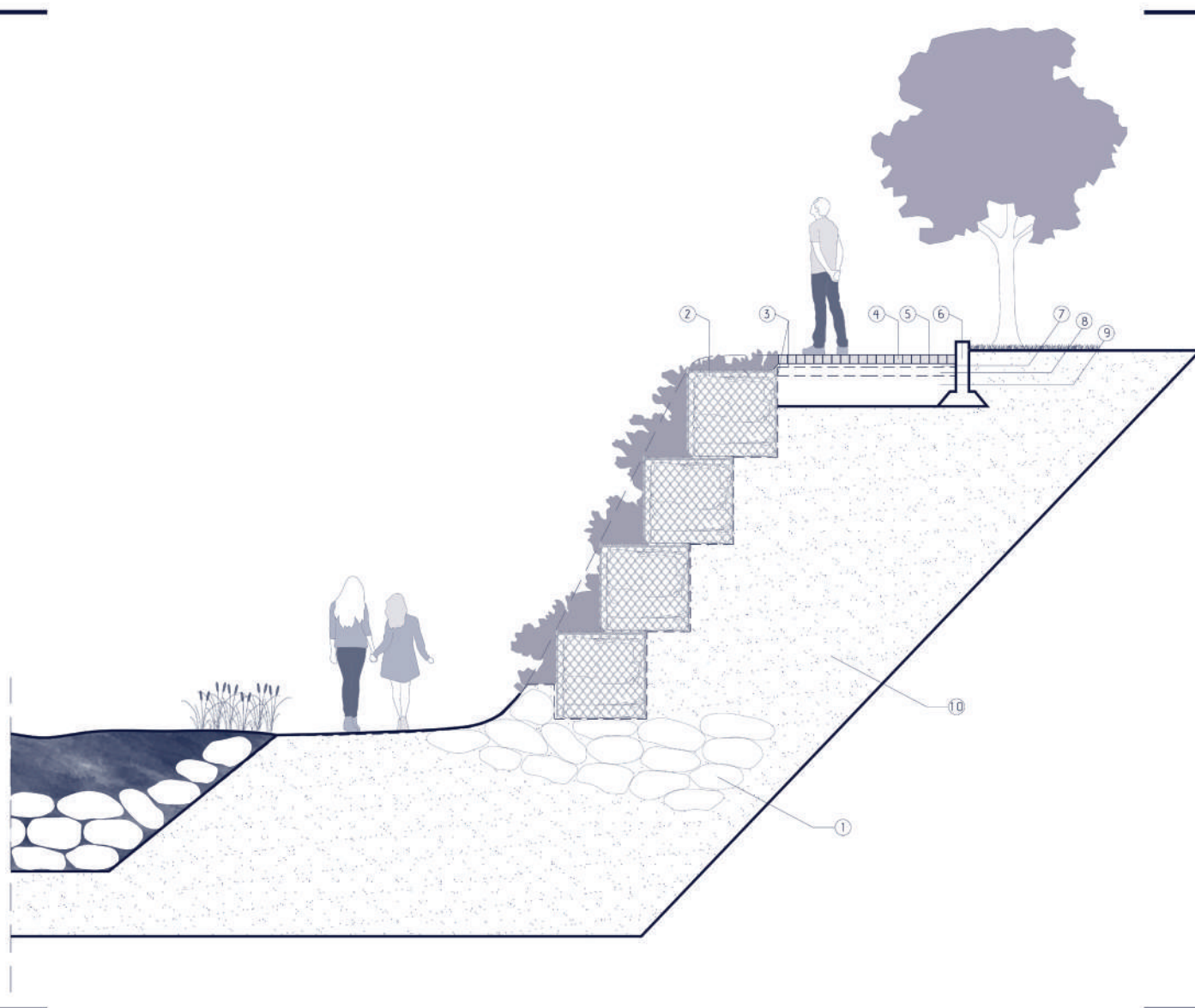
ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΠΡΟΤΑΣΗ

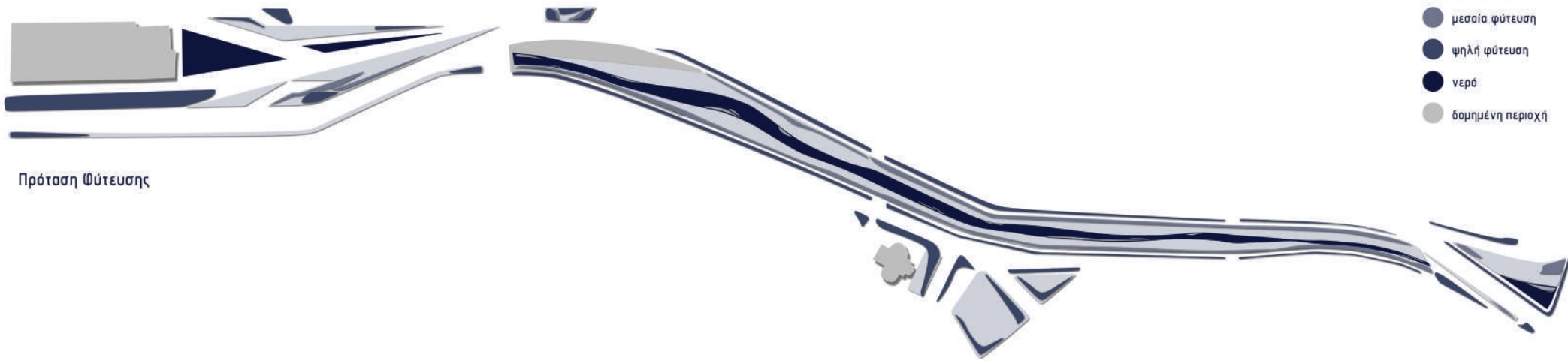
όριο | κίνηση | παθολογία | καθαριστικό
υπόγειας | πεζού | κοίτη ποταμού | δρομος | κίνηση πεζού

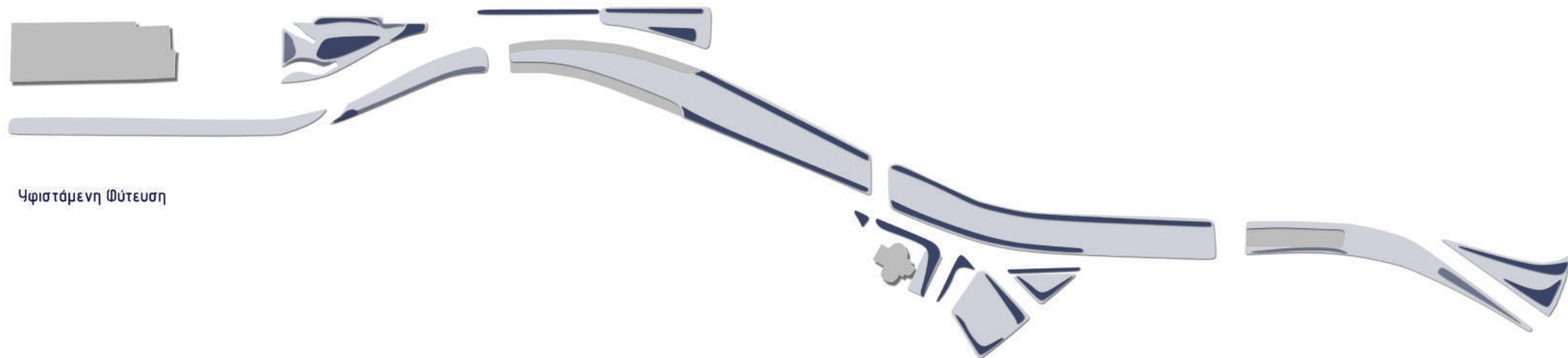
- 1 κροκαλές
- 2 συρματοκιβώτια
- 3 γεωφάσμα
- 4 κυβολίθοι ακυροδέματος (10x10cm)
- 5 λεπτοκόκκα αδρανή σε διακένα
- 6 περιμετρικό κρασπέδο
- 7 ζώνη σταθεροποίησης (παχύς 40-50mm)
- 8 βάση από θραυστά υλικά (100mm)
- 9 υποβάση από θραυστά υλικά
- 10 υπεδάφος

03 15_ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΦΥΤΕΥΣΗΣ

- χαμηλή φύτευση
- παρόχθια φύτευση - υδρόβια φυτά
- μεσαία φύτευση
- ψηλή φύτευση
- νερό
- δομημένη περιοχή

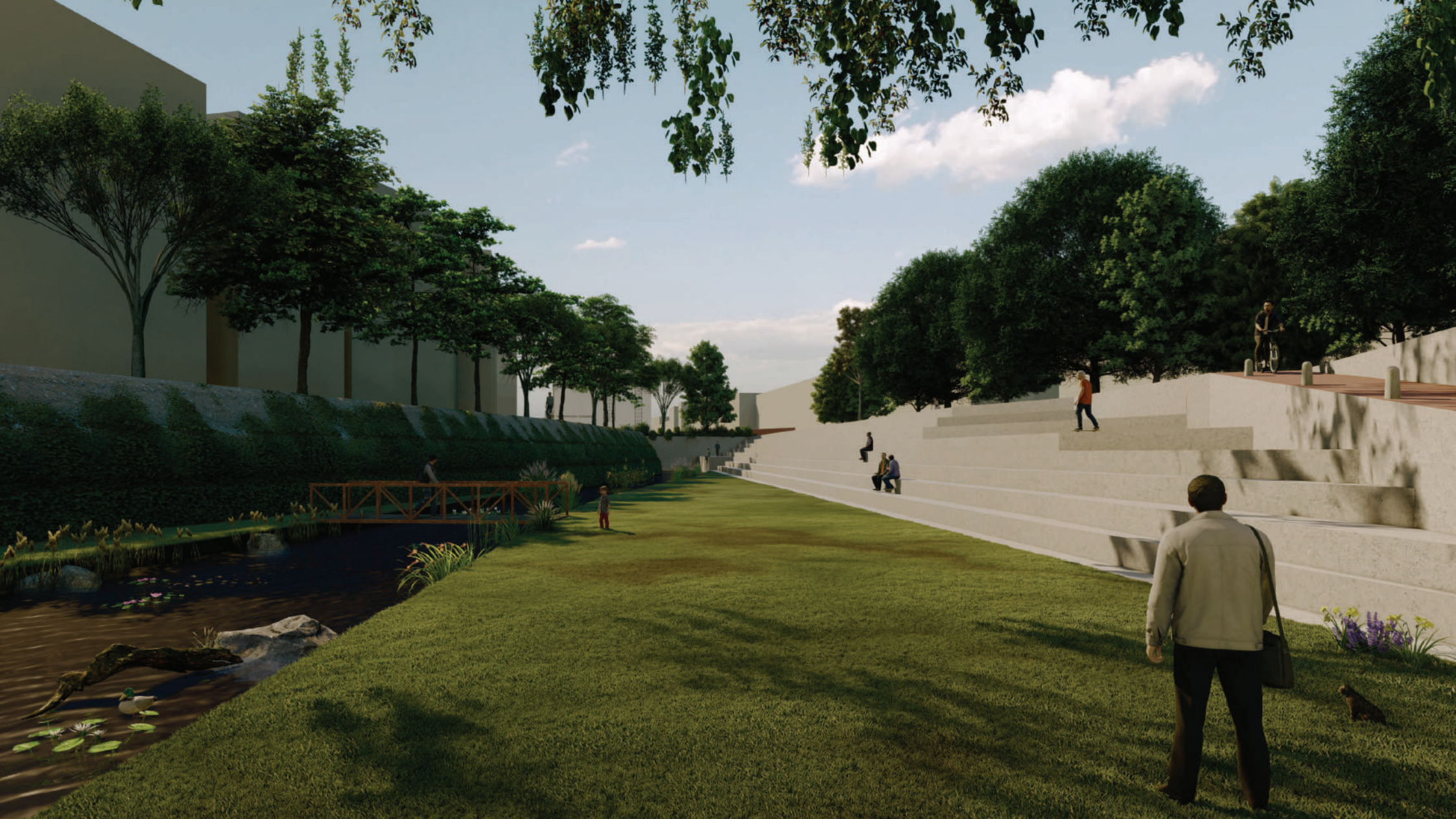

Πρόταση Φύτευσης

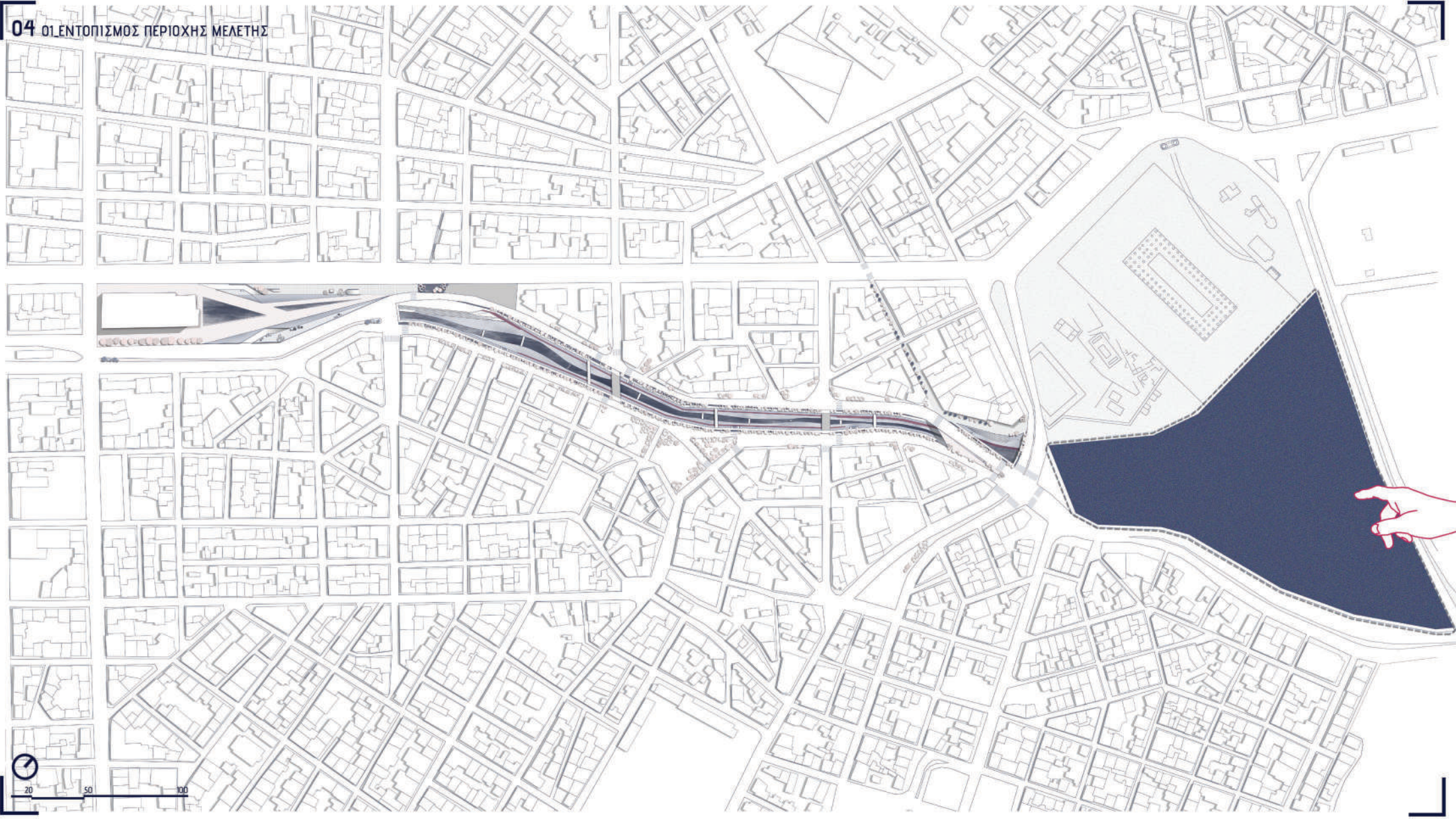
Ψιστάμενη Φύτευση

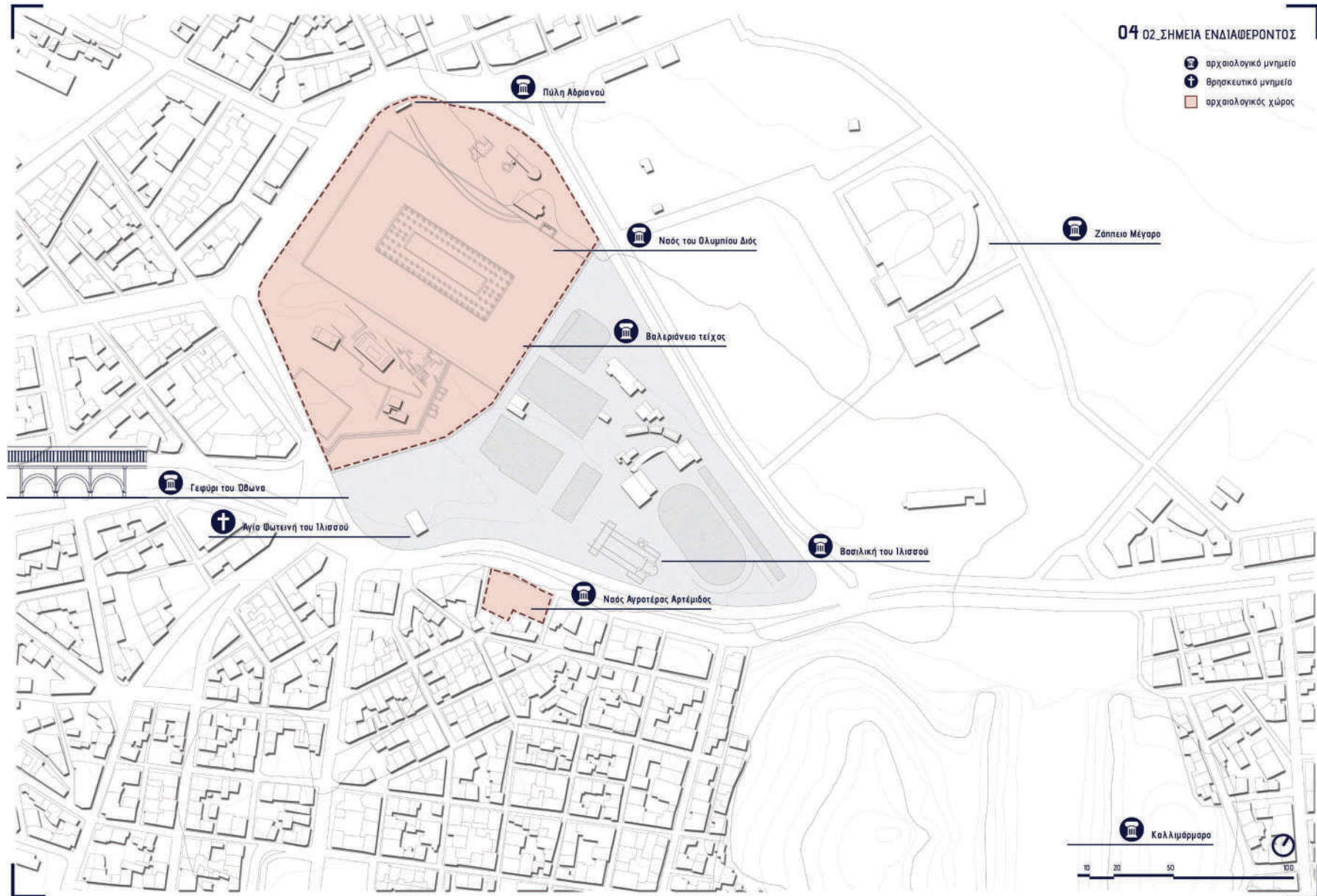
το Μουσείο του Ιλισσού

04

04 02 ΣΗΜΕΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

- ⚡ αρχαιολογικό μνημείο
- ✚ θρησκευτικό μνημείο
- ▭ αρχαιολογικός χώρος

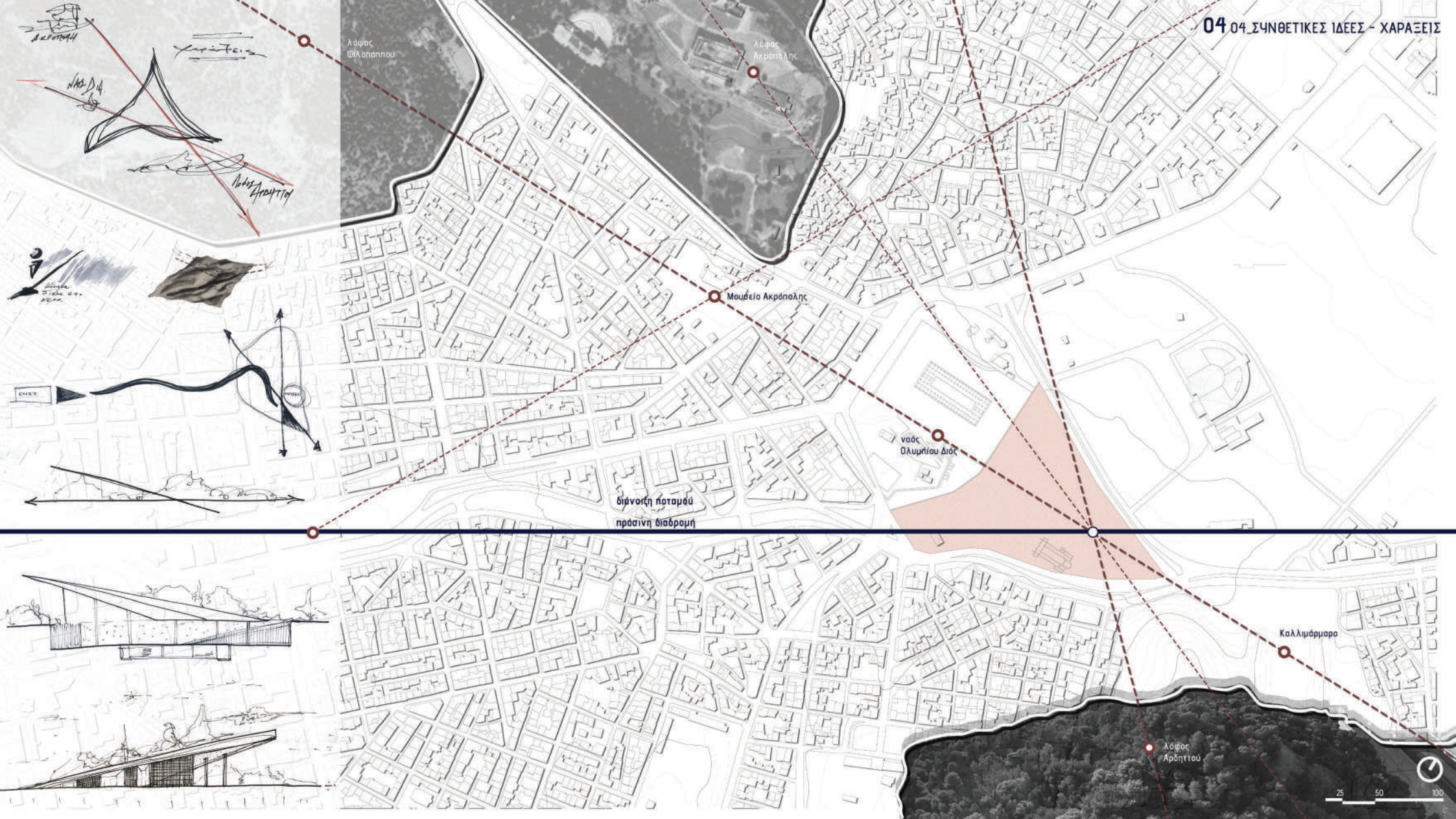

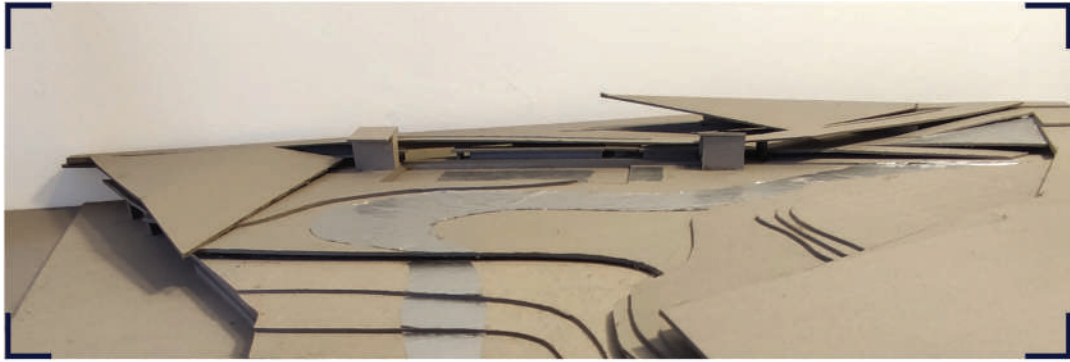
04 Ο3_ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ

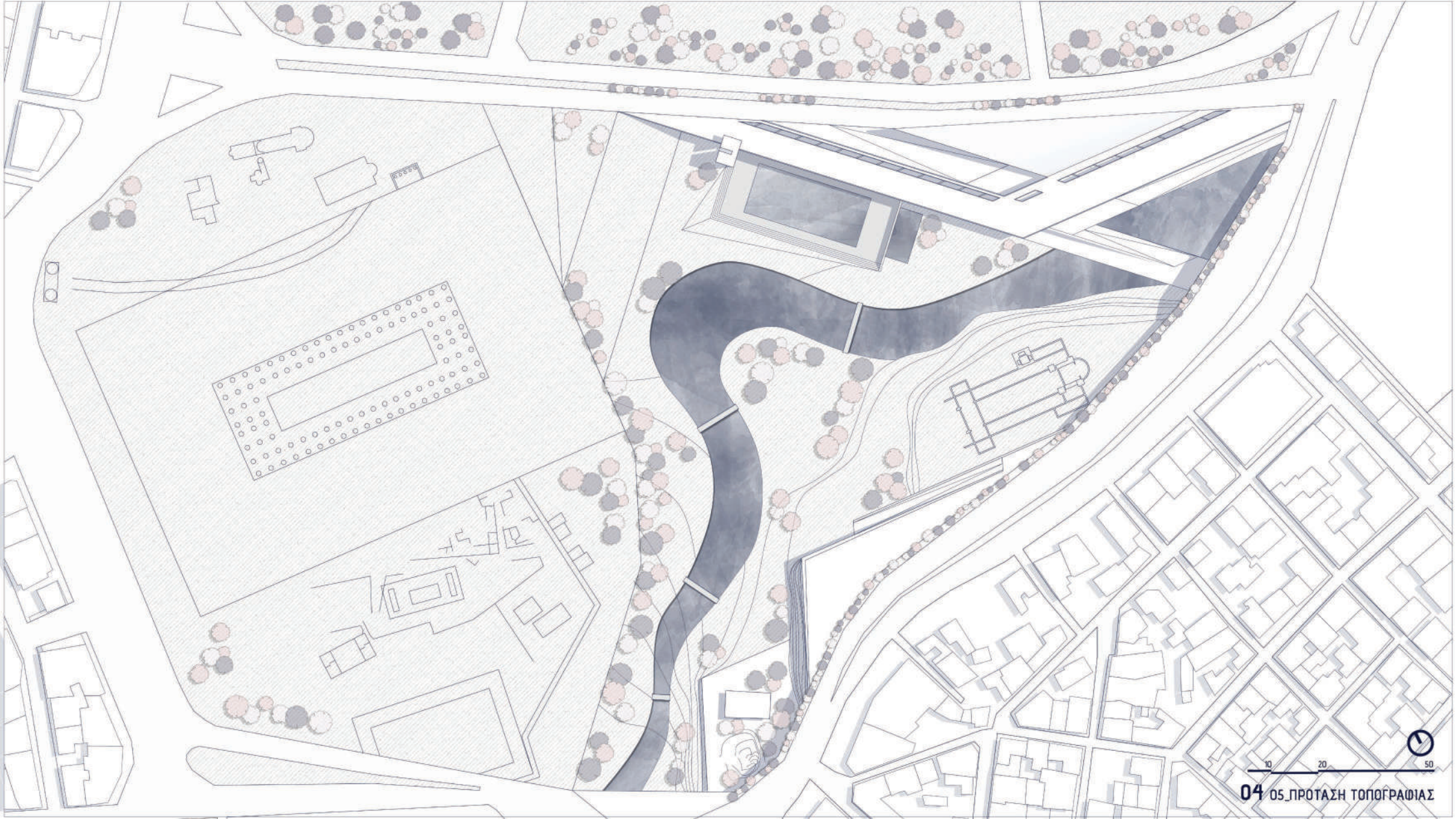
- εθνικός γυμναστικός σύλλογος
- στίβος Ε. Γ. Σ.
- κολυμβητήριο Ε. Γ. Σ.
- εγκαταστάσεις Ομίλου Αντισφαιρίσως Αθηνών
- γήπεδο Ο. Α. Α.

04 ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΜΑΚΕΤΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
κλίμακα 1:500

ΣΤΑΘΜΗ 0.00

αναγνωστήριο

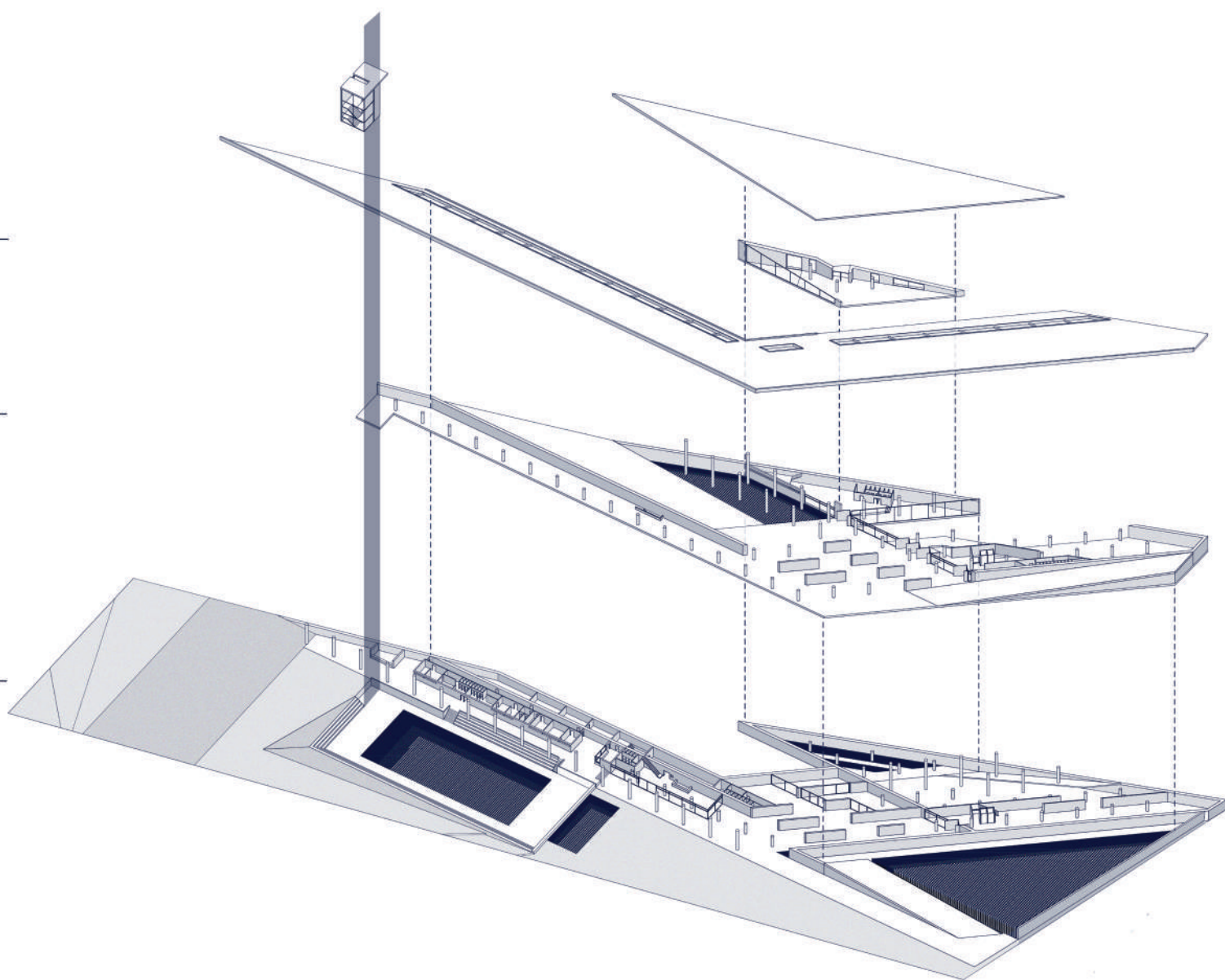
ΣΤΑΘΜΗ - 4.80

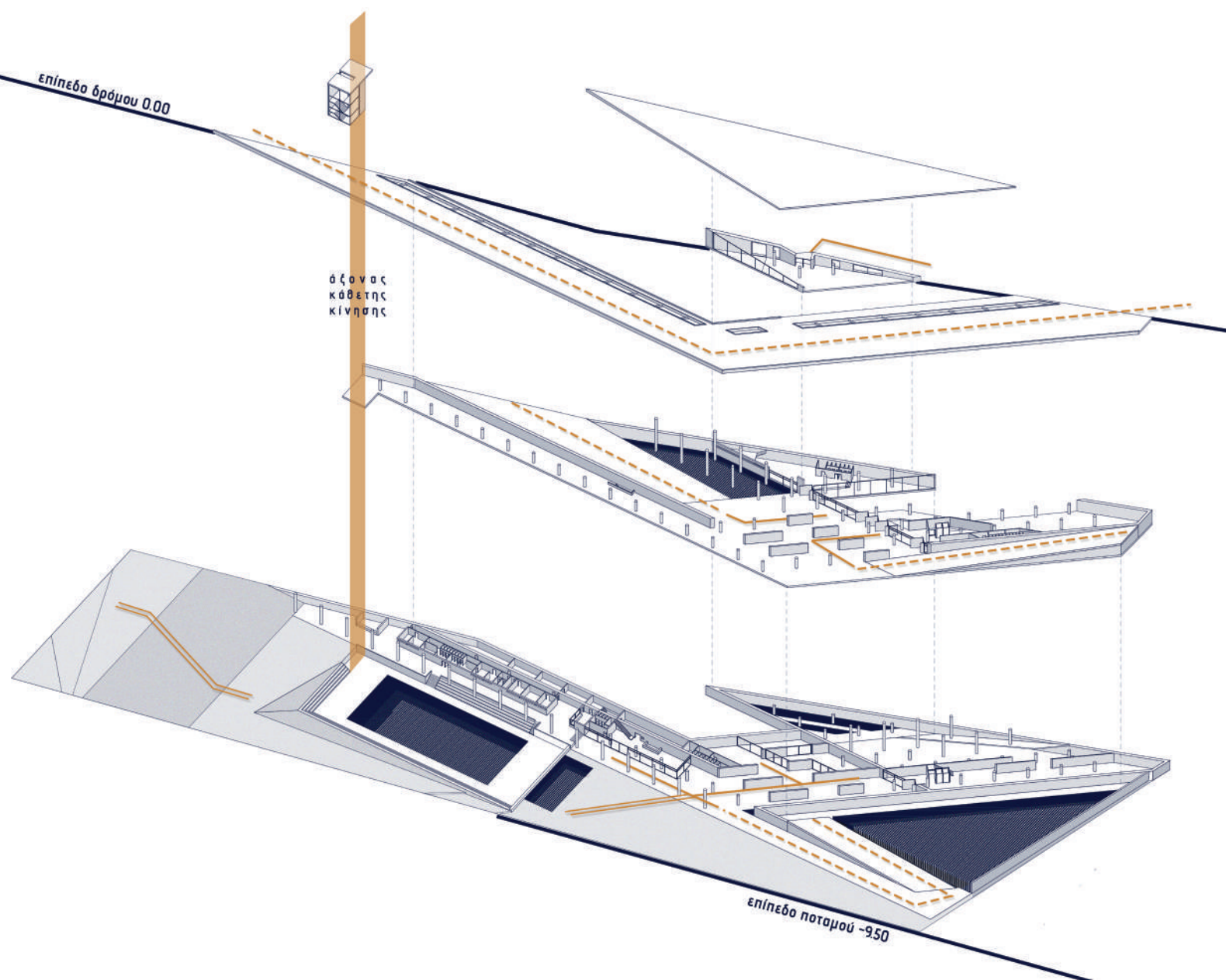
είσοδος - χώρος υποδοχής
μουσείο Ιλίσσου - χώρος μόνιμης έκθεσης
αίθουσα περιοδικών εκθέσεων
βιβλιοθήκη

ΣΤΑΘΜΗ - 8.50 & -9.50

-8.50 δημόσιο κολυμβητήριο
αποδυτήρια
ιατρεία
γραμματεία - γραφεία διοίκησης
βοηθητικοί χώροι
αναψυκτήριο

-9.50 μουσείο Ιλίσσου - χώρος μόνιμης έκθεσης
διαδραστική αίθουσα
πωλητήριο
εργαστήρια - εκπαιδευτικά προγράμματα
συνεδριακό κέντρο
εστιατόριο

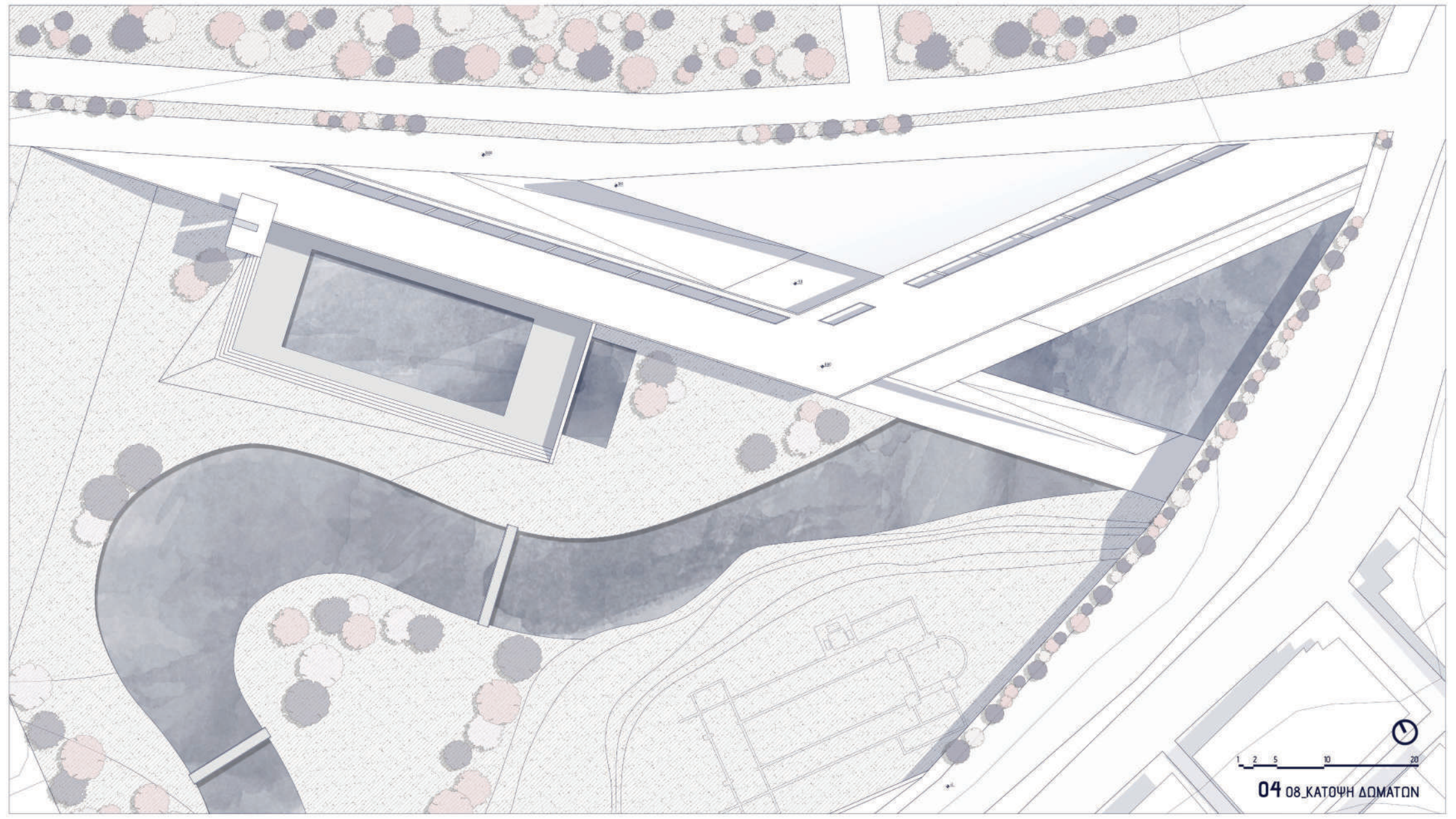
άξονας
κάθετης
κίνησης

επίπεδο δρόμου 0.00

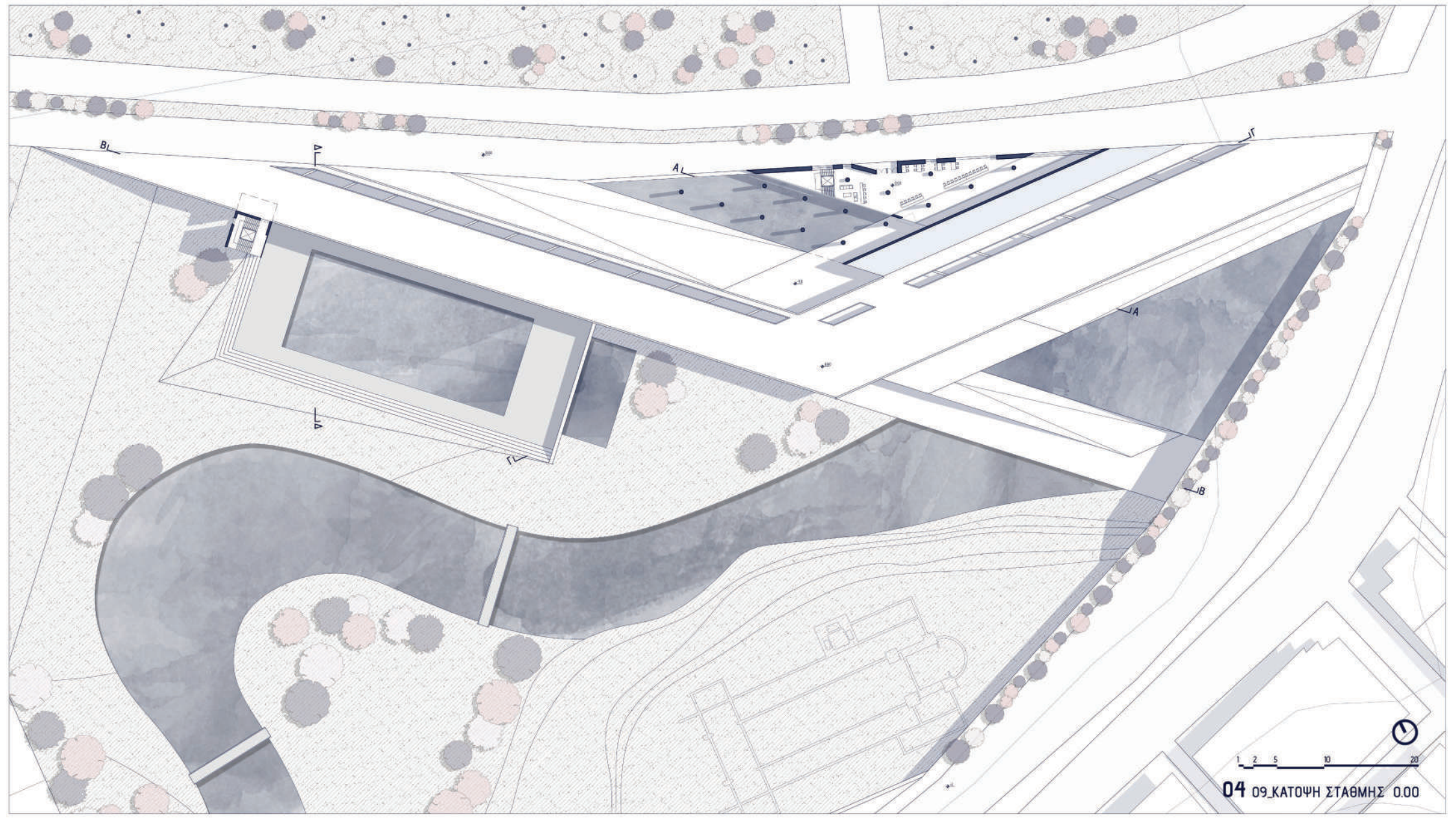
επίπεδο ποταμού -9.50

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

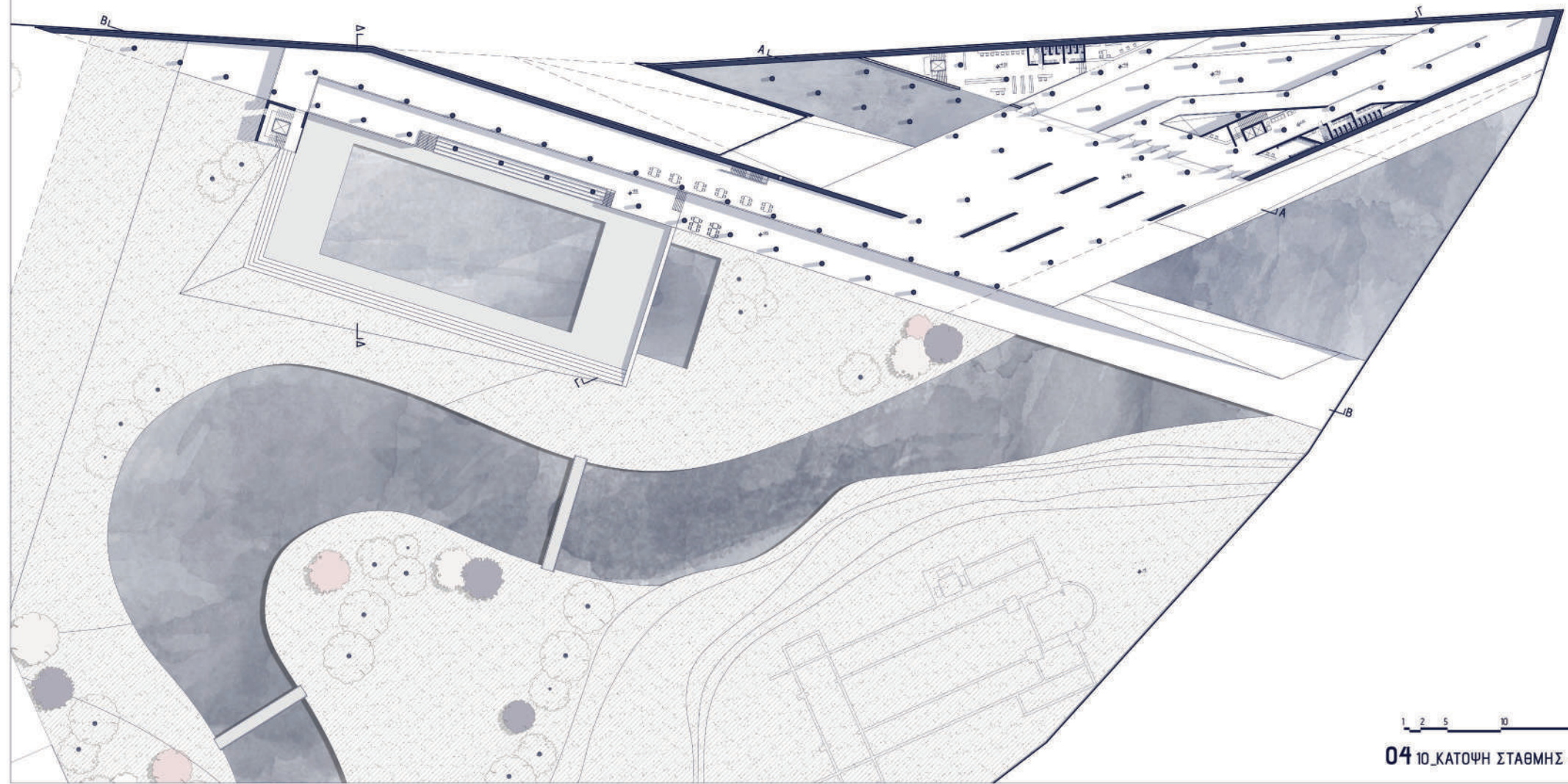
- υπαίθριες κινήσεις
- άξονας κεντρικών κινήσεων - εισόδων
- εκτόνωση στην ύπαιθρο
- άξονας κάθετης κίνησης

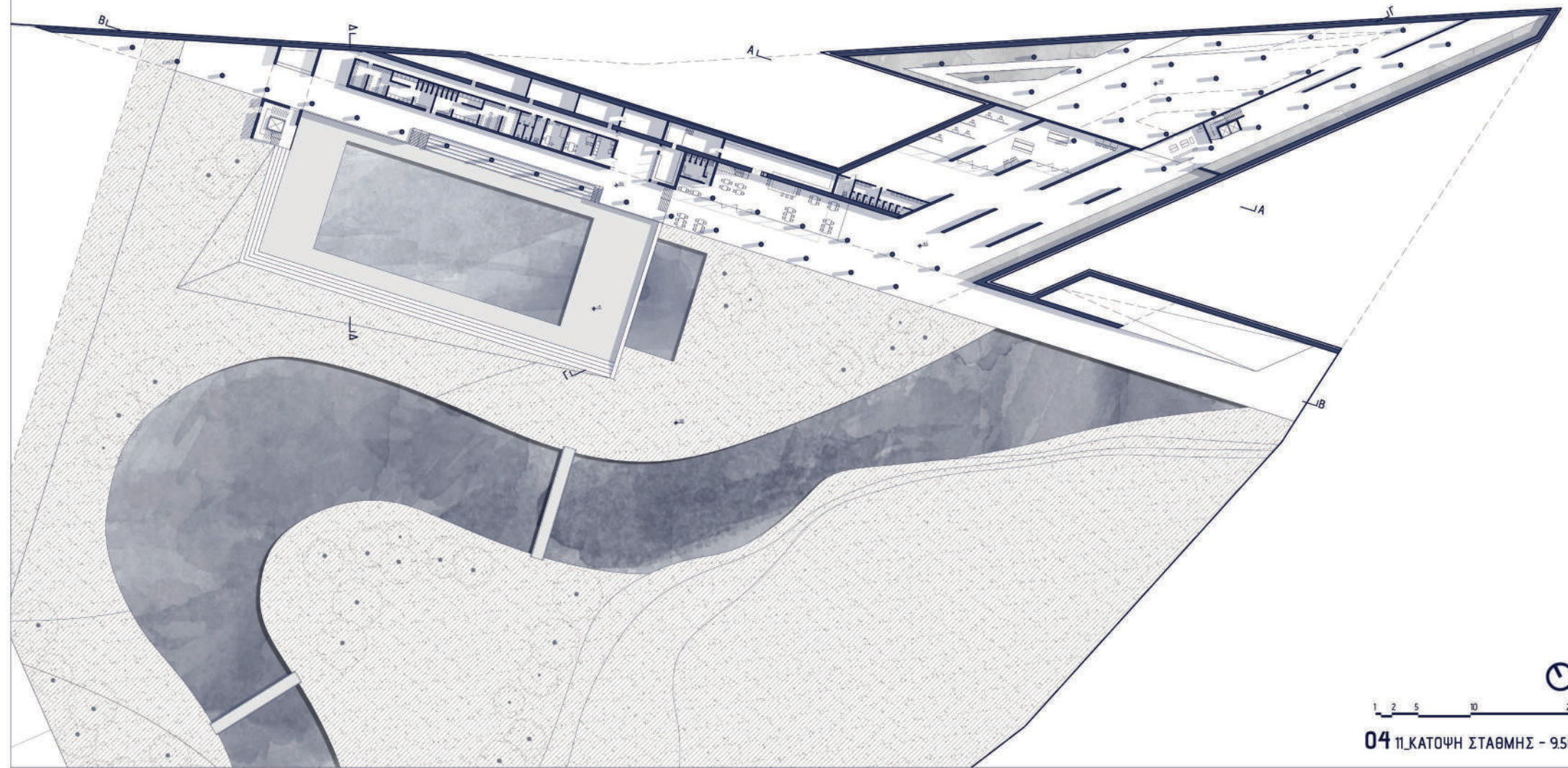

04 08_ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΩΝ

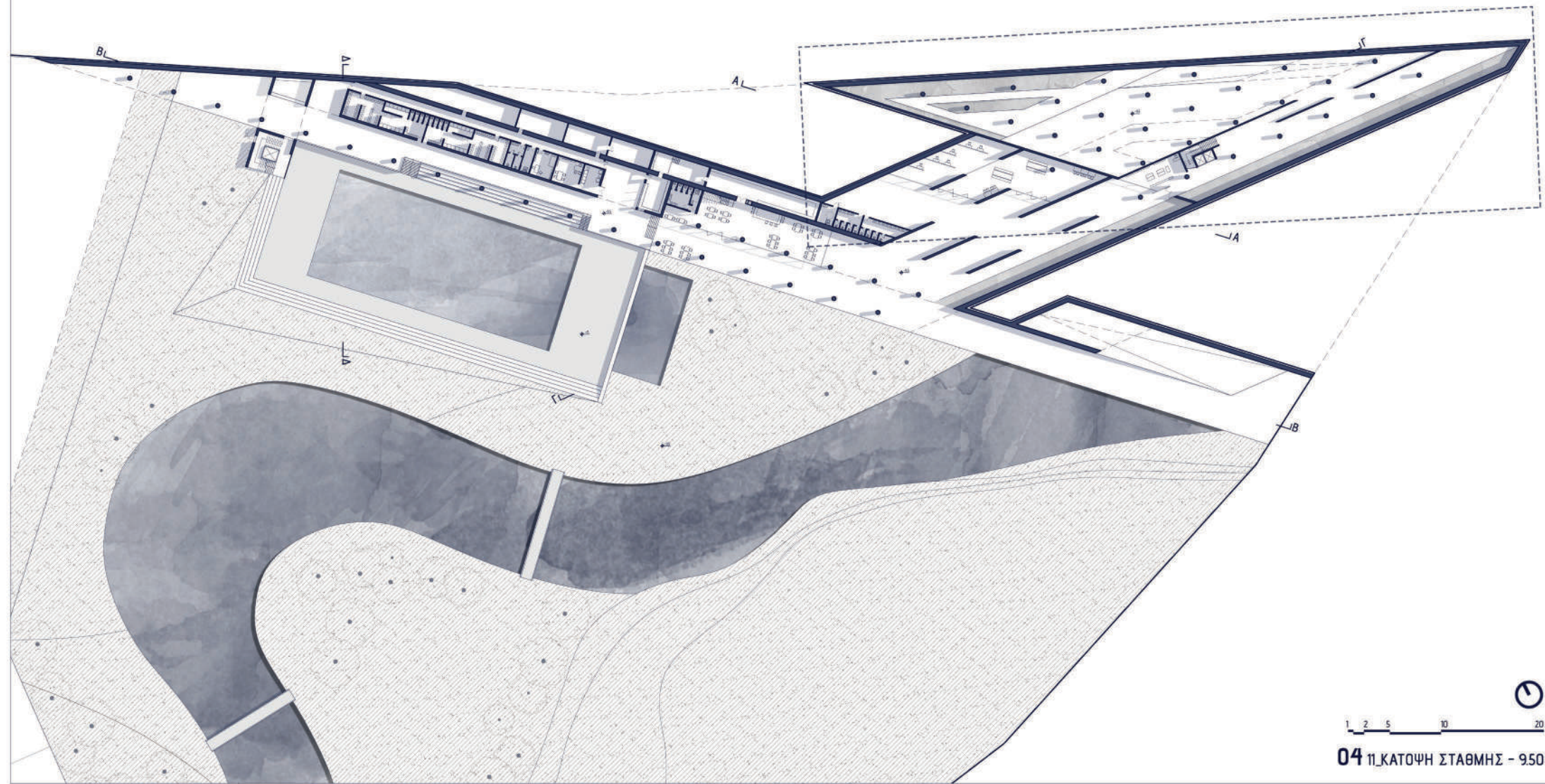

04 09_ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ 0.00

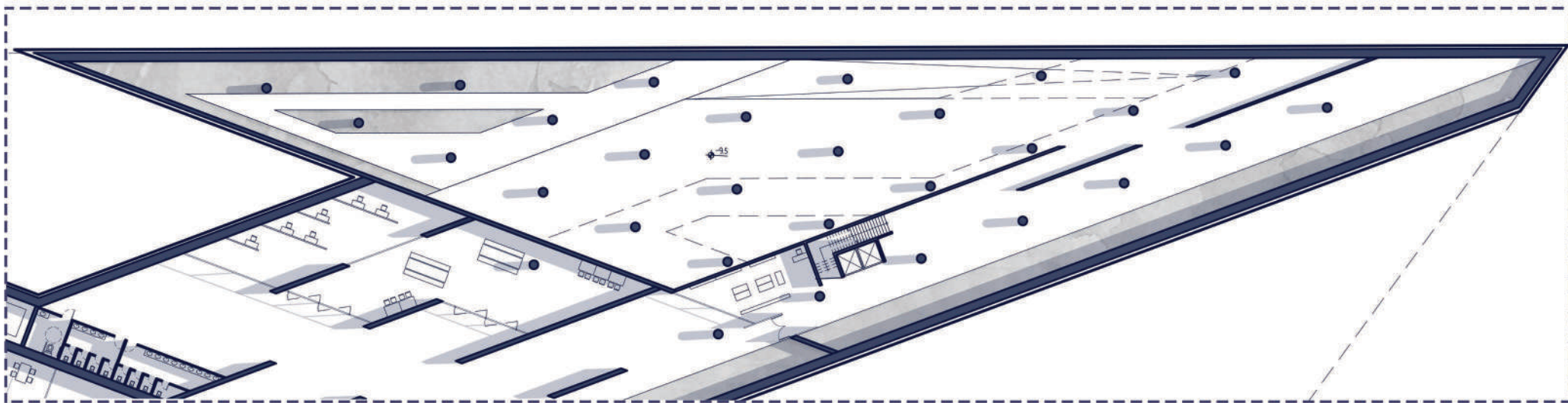

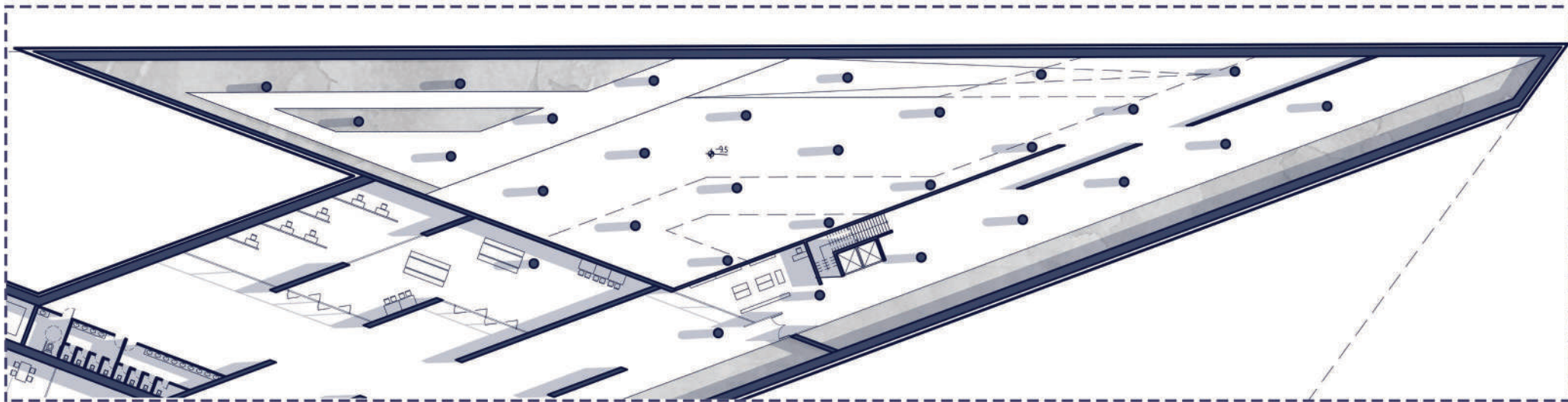
04 11_ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ - 950

04 Π_ΚΑΤΟΨΗ ΣΤΑΘΜΗΣ - 950

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΣΤΑΘΜΗΣ - 950

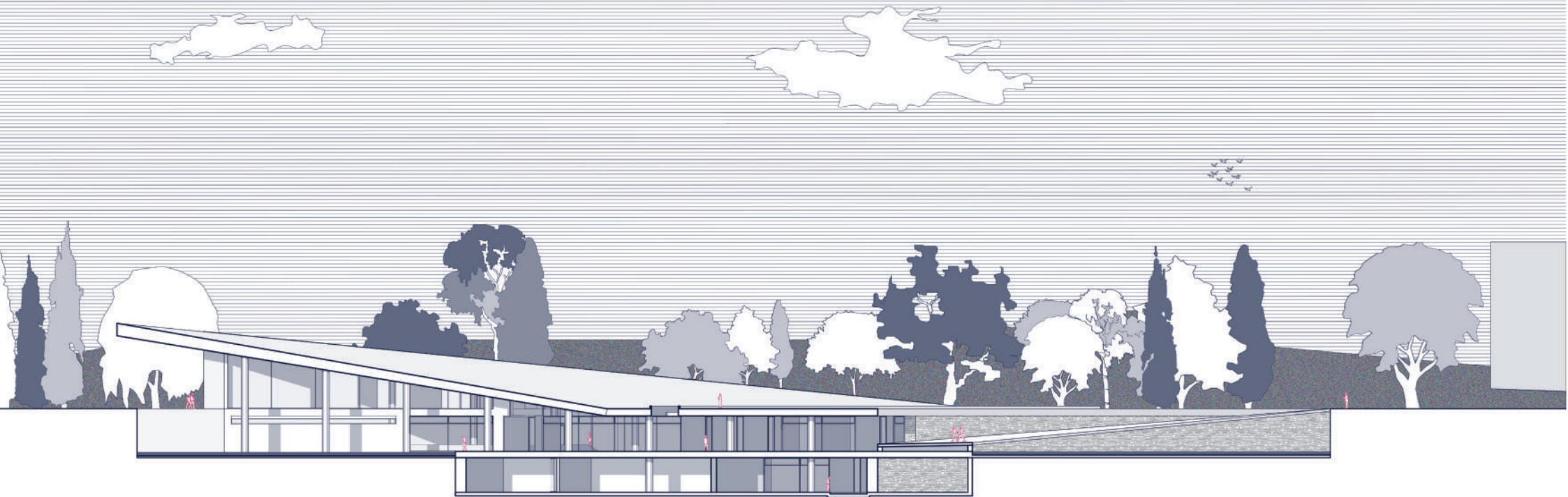

ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΣΤΑΘΜΗΣ - 950

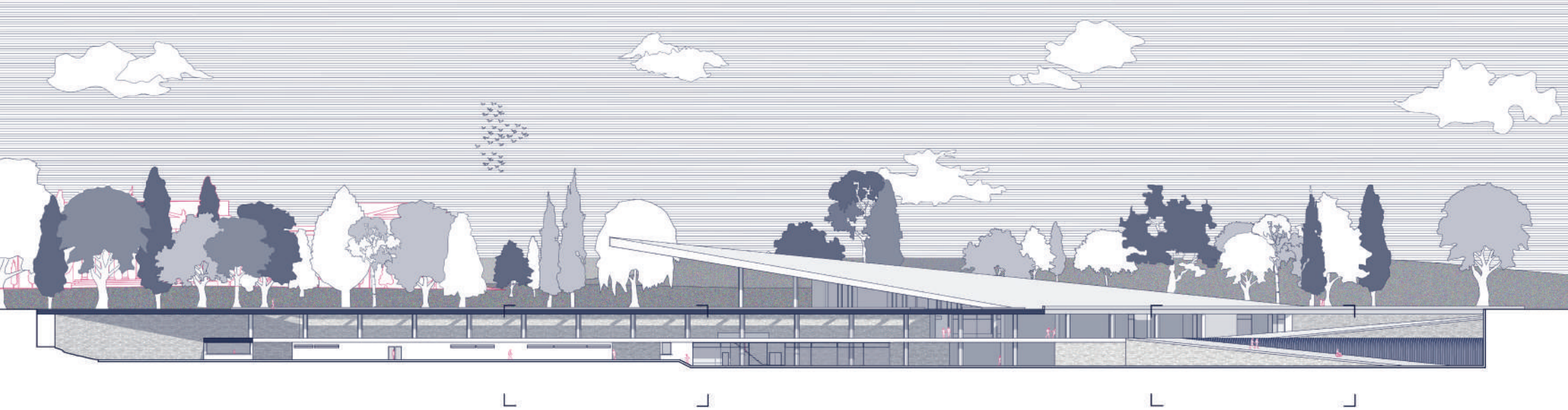
ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

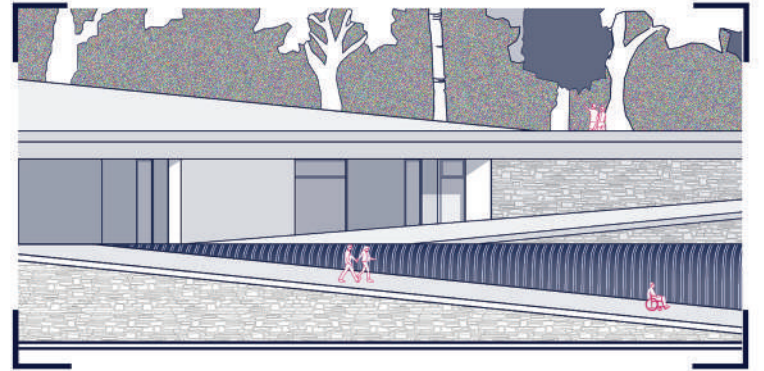
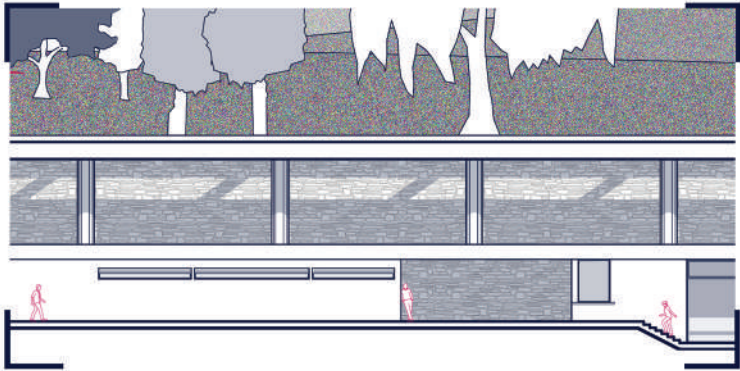
04 12_TOMH A - A

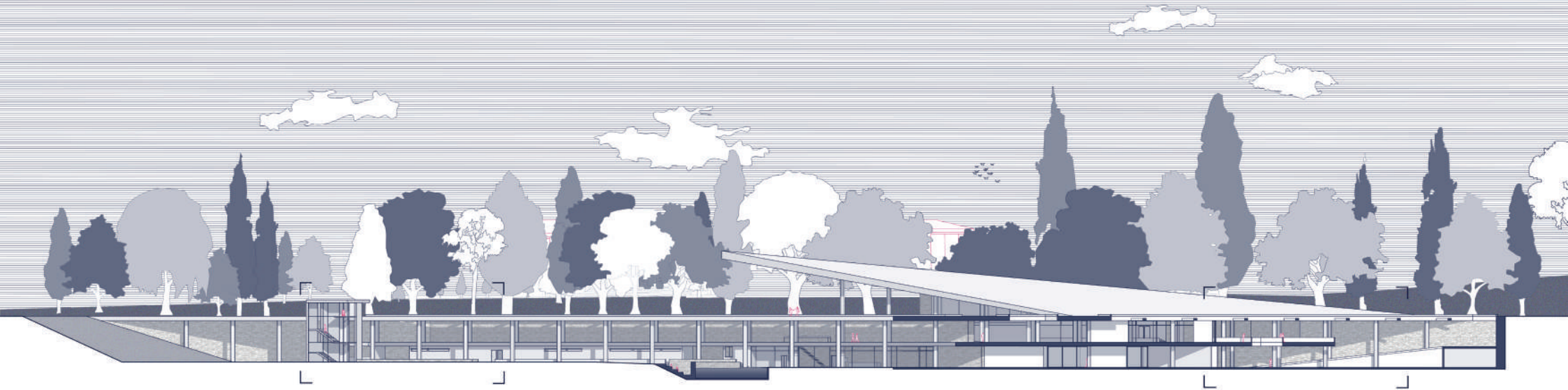

04 13_TOMH B - B

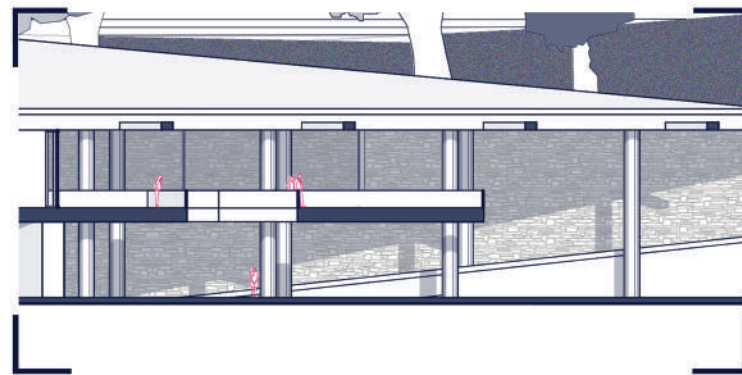
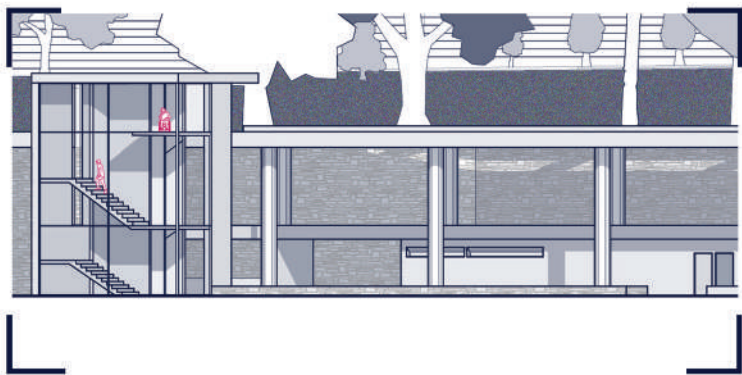
2 5 10 20

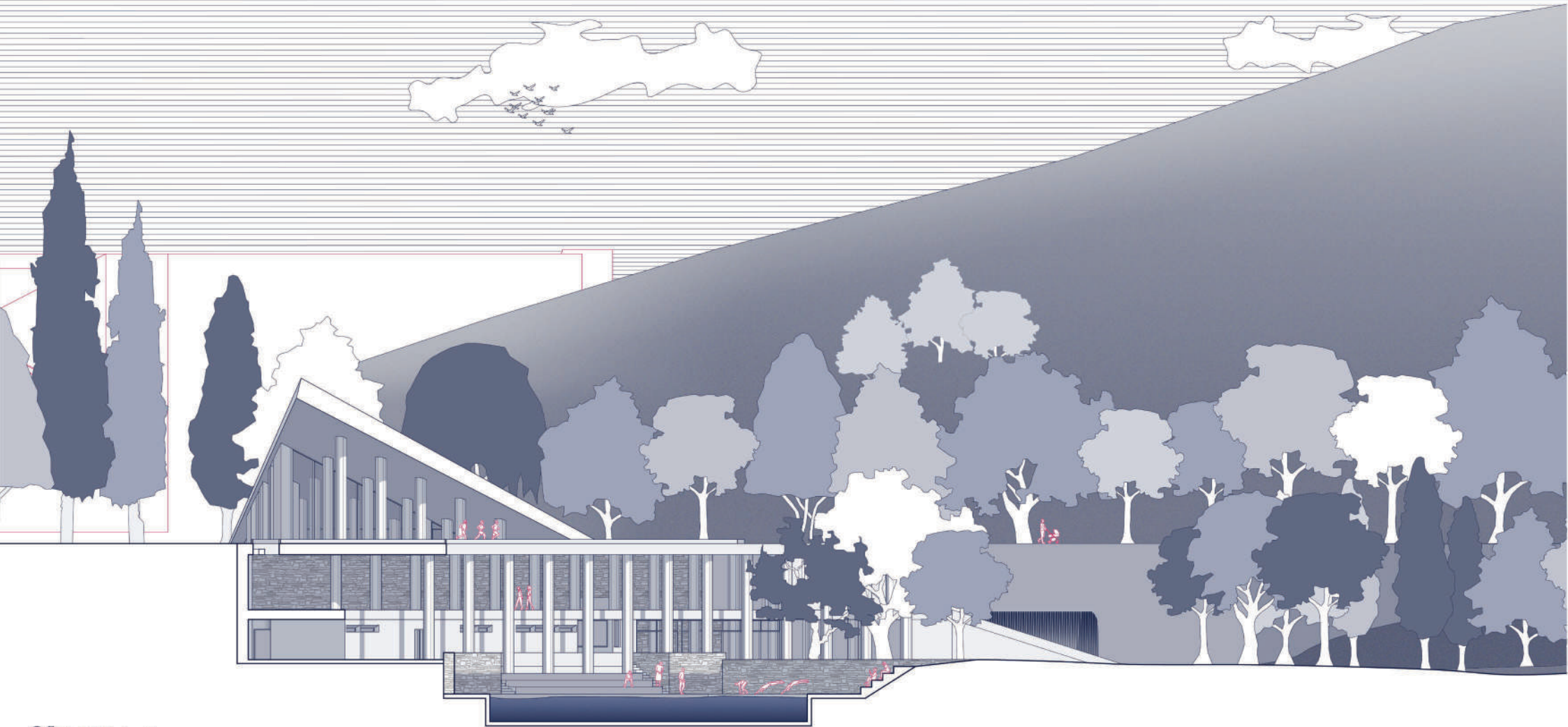

04 14.ТОМН Г-Г

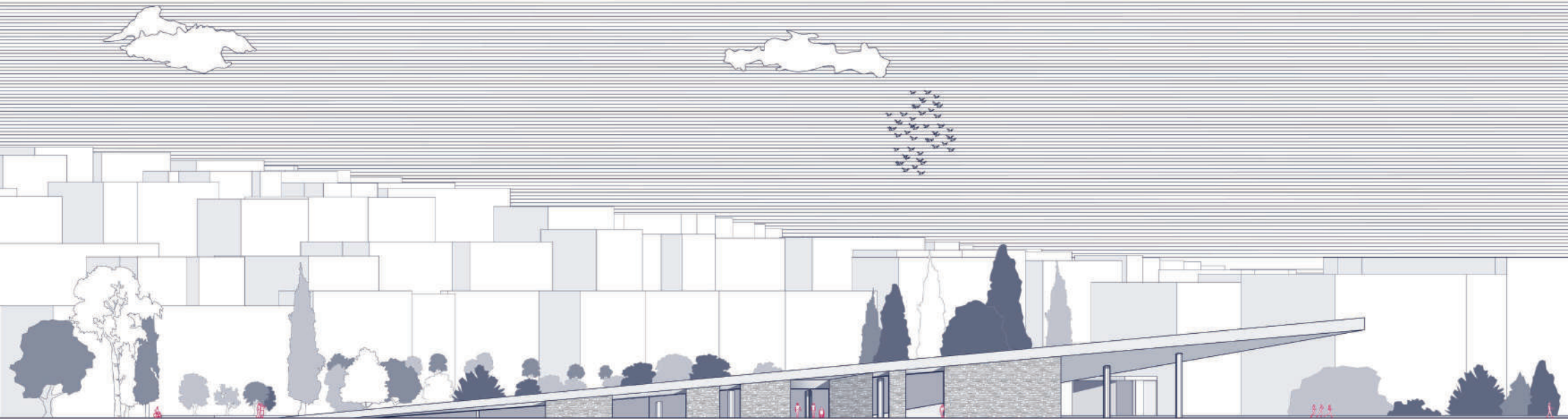
2 5 10 20

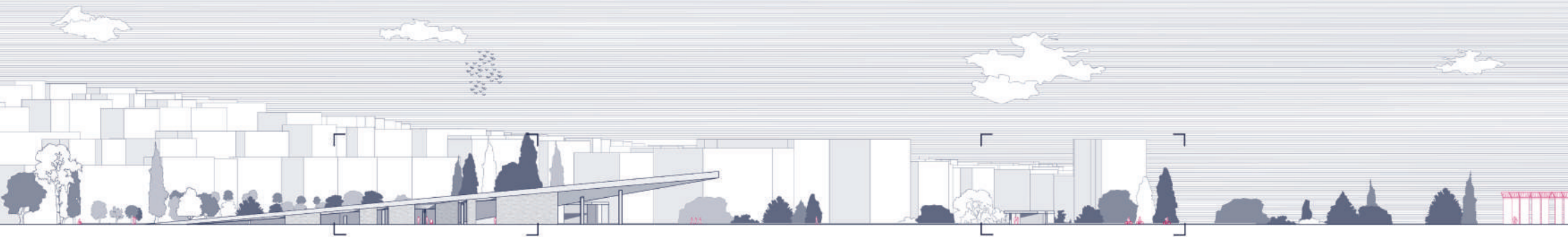
04 15_TOMH Δ - Δ

2 5 10

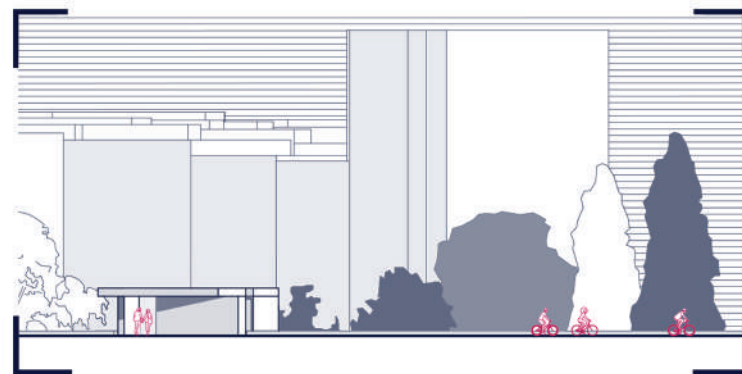
04 16_0ΨΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ Β. ΟΛΓΑΣ

1 2 5 10

04 16_ΟΨΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΔΟΥ Β. ΟΛΓΑΣ

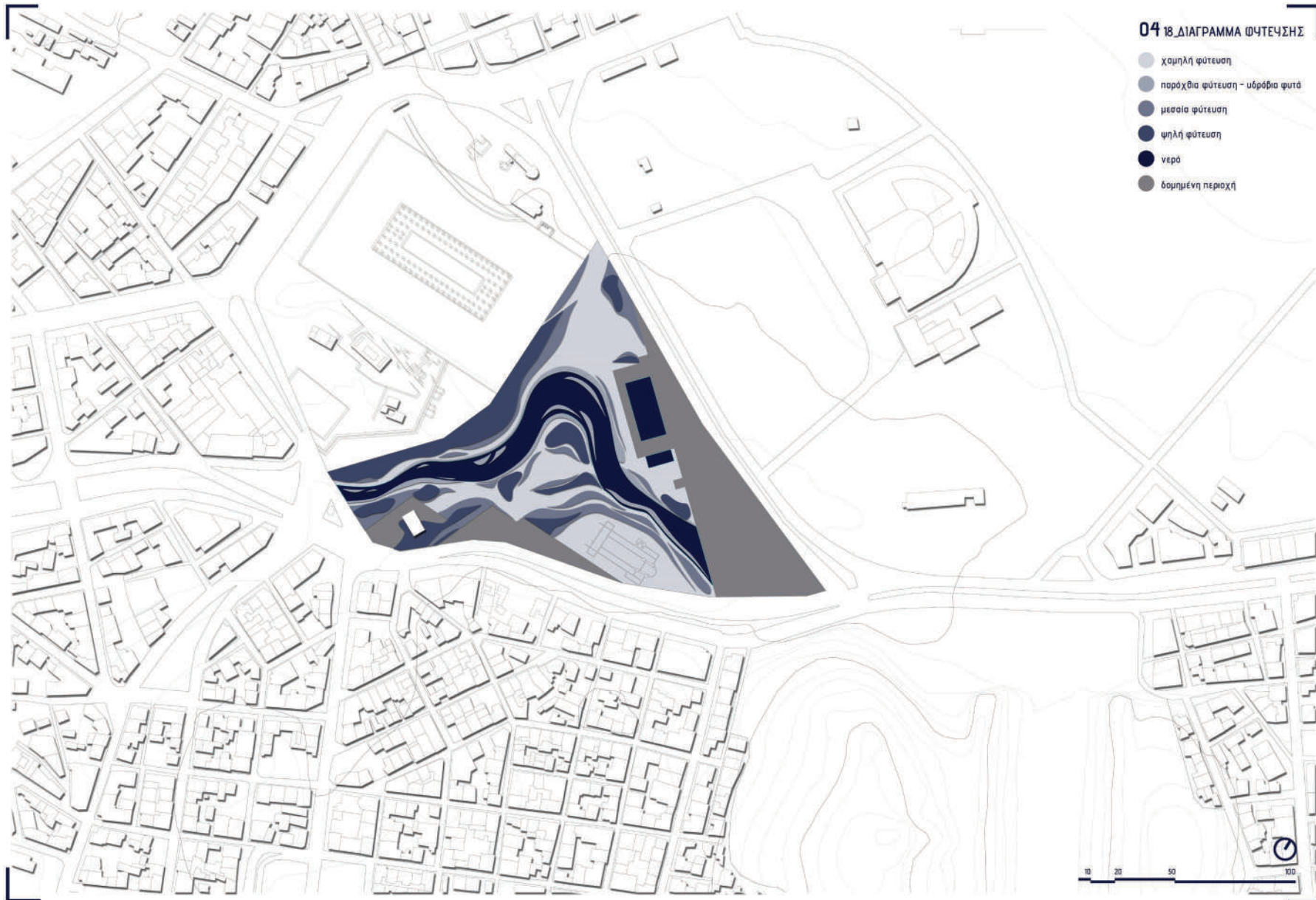
2 5 10 20

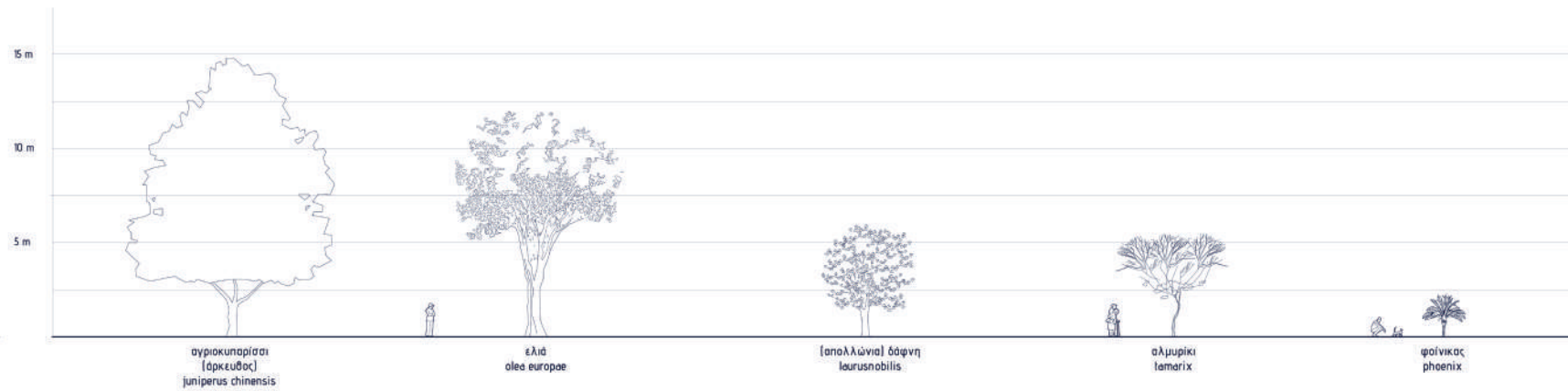
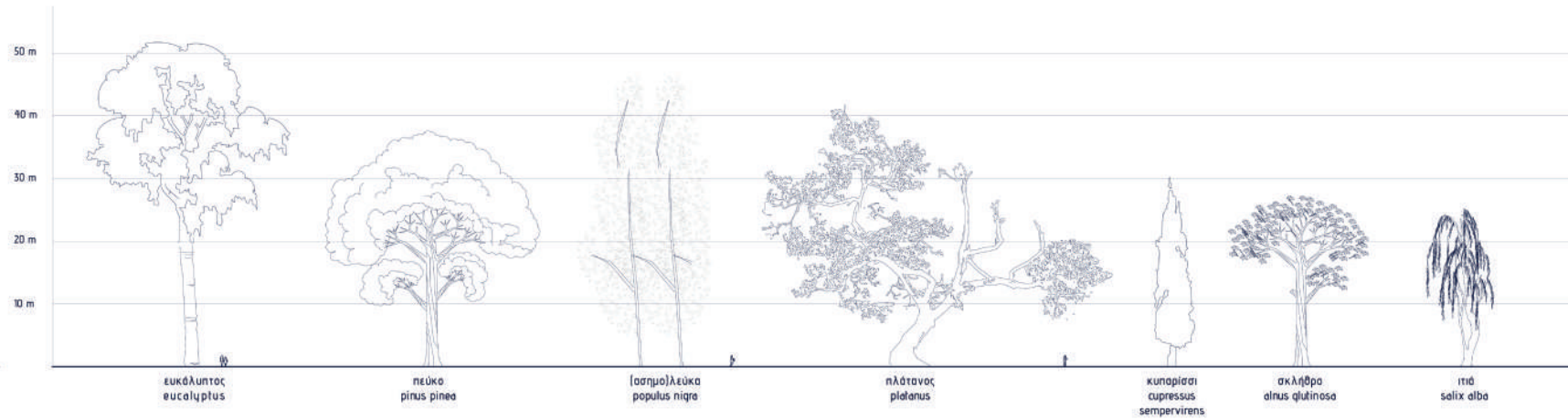

04 18. ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΦΥΤΕΥΣΗΣ

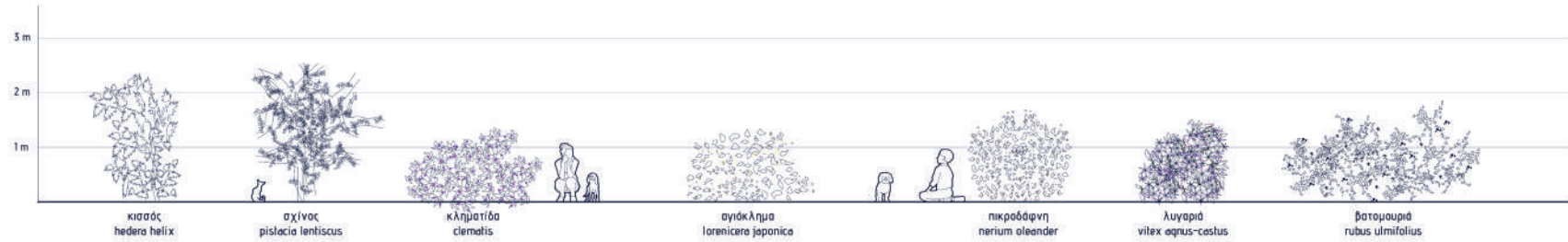
- χαμηλή φύτευση
- παράχθια φύτευση - υδρόβια φυτά
- μεσαία φύτευση
- ψηλή φύτευση
- νερά
- δομημένη περιοχή

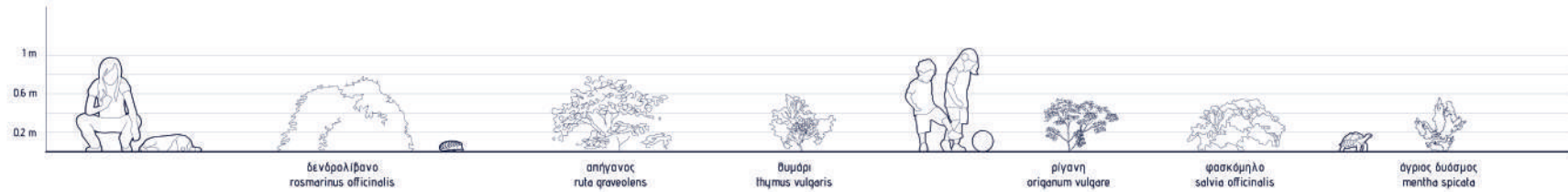
ΨΗΛΗ ΦΥΤΕΥΣΗ

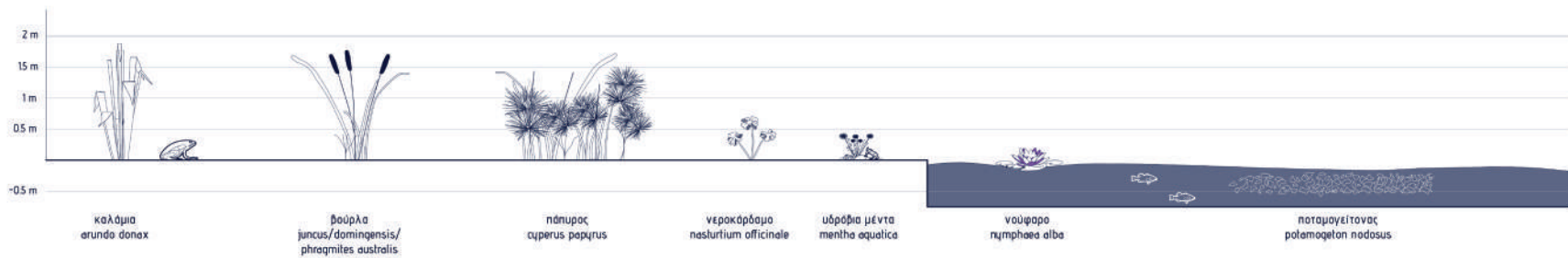
ΜΕΣΑΙΑ ΦΥΤΕΥΣΗ

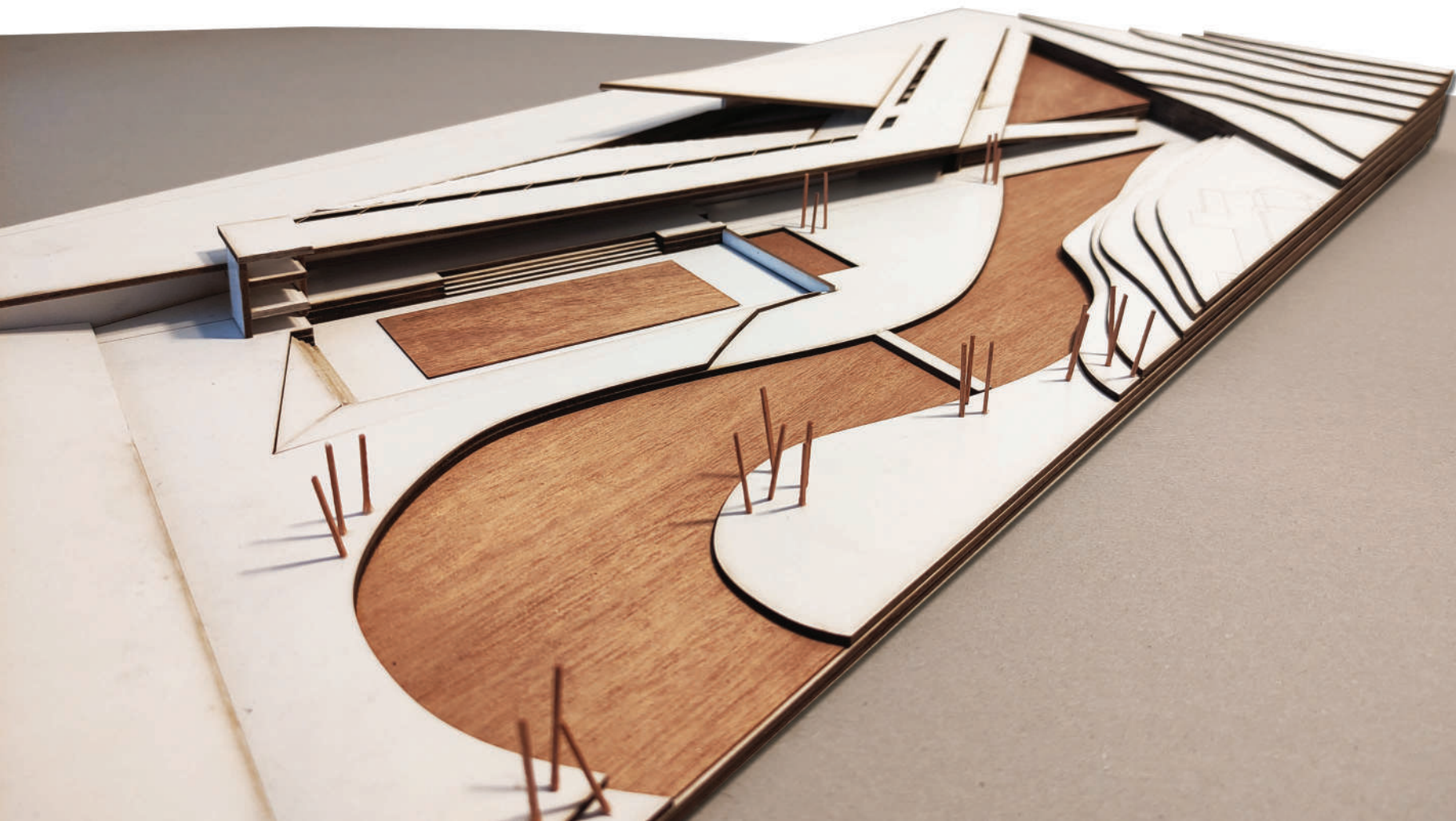

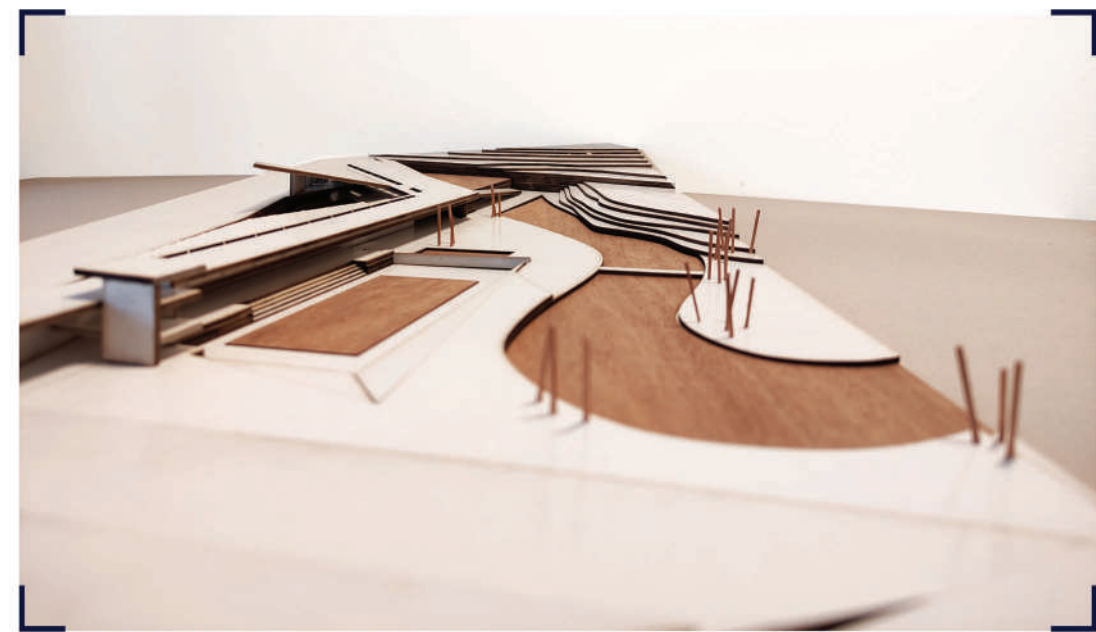
ΧΑΜΗΛΗ ΦΥΤΕΥΣΗ

ΠΑΡΟΧΘΙΑ & ΥΔΡΟΒΙΑ ΦΥΤΕΥΣΗ

04 20_ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΜΑΚΕΤΑΣ
κλίμακα 1: 500

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΛΙΣΣΟΥ

